

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXXXII Kaina 35 c.

TREČIADIENIS - WEDNESDAY, RUGPJŪTIS - AUGUST 31, 1988

Nr. 170

„LKB Kronika“, Nr. 76

Eina nuo 1972 metų
Perskaitę duok kitam!
Jei gali, padaugink!

Žvilgsnis į praėjusius 1987 metus

Praėjo jubiliejiniai metai, į kuriuos buvo sudėta tiek daug vilčių, ilgai jiems ruošiasi. Ar tos viltys ir lūkesčiai pasiteisino? Žvelgiant iš paviršiaus – ne... Dauguma vilčių sudužo, neišsipildė.

Jubiliejaus išsklaidė nesulaukė šv. Tėvo Jono-Pauliaus II. Valdiški bedieviai sutrukdė šv. Tėvui susitikti su Lietuvos katalikais.

Kai kas daug vilčių dėjo į „persitvarkymą ir demokratizaciją“, vykstančią sovietinėje imperijoje. Tokie įtikinėjimai – nereikia parašų rinkimo vaje, ir taip bus gražintos atimtos bažnyčios, paleisti įkalinti kunigai. Vis naujos buvo nustatinėjamos datos Vilniaus arkivyskupijos Apaštalinio Administratoriaus vysk. Julijono Steponavičiaus sugrįžimui iš Žagarės tremties į Vilnių. Tikėtasi, kad bus pakeisti prieš kitamincius ir tikinčiuosius nukreipti Baudžiamojo kodekso straipsniai, išleisti

„švelnesni“ Religinis susivienijimų nuostatai, nebus draudžiama katekizacija, bus liautasi persekioti besimokantį tikintį jaunimą...

Šie 1987 „persitvarkymo“ metai baigėsi, o rezultatai – Bažnyčios padėtis faktiškai nepasikeitė. Net ir viena kita bedieviško valdžios „nuolaida“ ar „prielankumo gestai“, nežiūrė, kad masinės informacijos priemonėmis labai išgarsinti ir užsienyje, iki šiol dar tik popieriuje, pvz.: Klaipėdos Taikos Karalienės bažnyčios grąžinimo klausimas dar kybo ore – žadama grąžinti po dviejų metų. Viskas priklausys nuo to, kas po dviejų metų sėdės sovietinės valdžios viršūnėse ir kokią politiką Bažnyčios atžvilgiu jos ves. Kas žino, kaip dar viskas baigsis. Taigi, džiaugtis užgrobtos Klaipėdos bažnyčios grąžinimu tikrai dar per anksti.

(Bus daugiau)

„Kosmetinė demokratija“

New Yorkas. – Irano-Contras bylos kongresiniame apklausime, kuris kainavo daugiau, negu kad Contras gavo iš Iranui parduotų ginklų pinigų, išryškėjo naujas gyvenimo faktas: dabar jie yra antikomunistai, bet ne komunistai, kurie dirbo slapta ir į bijoję pasireikšti investicijoje. Kai demokratų sakė panegyrikas Nikaragvoje žuvusiems amerikiečiams Benjaminui Linderiui, kairiajam inžinieriui, nuvykusiam padėti sandinistams, vadindami jį „idealistu“, tai Oliver Nami jie pavadino „fanatiku“. Contras laisvės kovotojus jie vadino „teroristais“, bet palaiko Afrikos Tautinį kongresą, kuris degina gyvus žmones.

„Kongresinio centro ašis per paskutinius dešimt metų griežtai pasisuko kairėn“, sako Illinois respublikonas Henry Hyde. Jis netgi sako, kad dabar „marksistinis galvojimas Kapiitolijuje džiūga pagarbai priimamas“. Kai sen. Christopher Dodd iš Connecticut valstijos per televiziją atskleidė demokratų vardu į prez. Reagano kalbą Centro Amerikos klausimu, sovietų diplomatas Viktoras Gonchar pagyrė senatoriaus kalbą, pasakydamas, kad tai buvo puiki marksisto-leninisto analizė“, rašo žurnalistai M. Waller ir J. Sobran „National Review“ žurnale.

„Kosmetinė demokratija“

Kartais, jie sako, esą sunku atskirti demokratų galvojimą nuo sovietiškojo. Jie mano, kad tai gali būti todėl, kad demokratų dauguma yra nusistatę prieš Reagano patriotizmą. 1984 m. dešimt Atstovų rūmų demokratų, įskaitant ir daugumos vadą Jim Wright iš Texas, parašė jau žinomą laišką sandinistų prezidentui Danieliui Ortegai, prašydami, kad jis leistų „kosmetinę demokratiją“, nes tada vyriausybė „negalėtų palaikyti smurto prieš jį vyriausybę“, taigi, kad prez. Reaganas būtų sugėdintas.

Ir vėl pas sandinistus

Šiuo metu sen. Dodd vėl lankėsi Nikaragvoje. Abiejuose Kongreso rūmuose kruopščiai rūpinamasi kairiųjų ideologijos puoselėjimu. Senatas turi demokratų Dadd, Tom Harkin iš Iowos ir John Kerry iš Massachusetts. Atstovų rūmai turi Crockett, Conyers ir David Bonior iš Michigan, Ron Dellums, Don Edwards, George Miller ir Mervyn Dymally iš Californijos. Mickey Leland iš Texas Houstono laikraštyje pasisakė: „Mano politinė filosofija yra galbūt marksistinė“. Tai tik pavyzdžiai. Californijos respublikonas Robert Dornan sako, jog „kietųjų kairiųjų skaičius Atstovų rūmuose gali būti maždaug du tuzinai“. Tai nedidelis skaičius, bet pakankamas, kad savo aktyvumu duotų toną.

Jų dėmesys Centro Amerikai

Jiems kiti demokratų mažai tesipriešina. William Ford, kitas Michigan valstijos demokratas, vadina Crockett savo draugu ir apibūdina jį, kaip „senų pažįturį liberalą“. Daugelis demokratų balsuoja kartu su crockettais ir dellumsais užsienio politikos klausimuose. „Jim Wright yra tiek daug pasukęs į kairę, kad netikėtina“, sako respublikonas iš Atstovų rūmų, dar neleidęs skelbti savo pavadėdės.

Šiuo metu jų visas dėmesys yra sukoncentruotas į Centro Ameriką. Keletas demokratų privačiai yra sudarę sąjungą su kairiaisiais Centro Amerikoje ir Caribų srityje. Kai Amerika pasiuntė karių išgelbėti Grenadą, minėtojo Dellum įstaiga pasiuntė komunistų vadui Maurice Bishop laišką, kreipdamiesi į jį „Mano brangusis“. Jo du tarnautojai vėliau kalbėjo per Kubos Havanos radiją, žadėdami būti kartu su marksistais.

Rytoj Kongreso narių kelionės pas sandinistus ir jiems aukų rinkimas.

Viceprezidentas George Bush ir senatorius Dan Quayle. Respublikonų partijos kandidatai, su savo žmonomis – Barbara Bush, dešinėje, ir Marilyn Quayle, kairėje, priima sveikinimus po jų nominavimo New Orleans mieste.

Slaptas papildomas protokolas

Vilnius. – Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio leidinyje „Sąjūdžio žinios“, Nr. 17, pranešama ir apie kitą slaptą susitarimą. Vakar „Drauge“ buvo atspausdintas pirmasis, rugpjūčio 23 d. protokolas, kurį išleido JAV Valstybės departamentas. „Sąjūdžio žinios“ skelbia kitą susitarimą, „Apie draugystę ir sienas tarp TSRS ir Vokietijos“. Štai jo tekstas:

Žemiau pasirašiusieji igaliojiniai pareiškia, kad vokiečių Reicho vyriausybė ir TSRS vyriausybė susitarė taip:

Slaptojo papildomo protokolo, pasirašyto 1939 m. rugpjūčio 23 d., I punktą pakeičiamas taip, kad Lietuvos valstybės teritorija įeina į TSRS įtakos sferą, o iš kitos pusės Liublino vaivadija ir dalis Varšuvos vaivadijos įeina į Vokietijos įtakos sferą (žiūrėti žemėlapi, pridėtą prie šiandien pasirašytos sutarties „Apie draugystę ir sienas“). Kai tik TSRS vyriausybė imsis specialių priemonių Lietuvos teritorijoje savo interesams apsaugoti, dabartinė Vokietijos-Lietuvos siena jos supaprastinimo tikslu bus pakeista taip, kad Lietuvos teritorija, esanti į pietvakarius nuo linijos, nurodytos pridėdamajam žemėlapyje, teks Vokietijai. Taip pat pareiškama, kad dabar vykiantys tarp Vokietijos ir Lietuvos ekonominiai susitarimai aukščiau minėtų priemonių nebus pažeisti.

Maskva, 1939 m. rugsėjo 28 d.

Už Vokietijos vyriausybę
I Ribentropas

TSRS vyriausybės igaliojinis
V. Molotovs

Šaltinis: SSSR-Germanija 1939-1941-1983. p. 109-110.

Viceprezidento pareiškimas

Washingtonas. – JAV viceprezidentas George Bush rugpjūčio 23 d. parašė specialų pareiškimą ir atsiuntė Pabaltijo amerikiečių tautiniam komitetui Washingtone.

1988 m. rugpjūčio 23 d.

Mieli draugai,

Man yra garbė jungtis solidariai su milijonais žmonių Vakarų ir už Geležinės uždangos, kurie primena pasauliui slaptaį 1939 metų rugpjūčio 23 dienos Molotovo-Ribentropo protokolą.

Tie nelegalūs nepuolimo protokoliai tarp nacių ir sovietų režimų įgalino nelegalią Sovietų Pabaltijo valstybių okupaciją, o taip pat nacių invaziją į Lenkiją ir milijonų pavergimą visoje Rytų Europoje, Pabaltijo valstybėse ir Ukrainoje.

Kai nacių režimas jau yra se-

Estai pasmerkia Stalino-Hitlerio paktą, nešdami šį plakatą rugpjūčio 23 d. protesto demonstracijos Taline.

TRUMPAI IŠ VISUR

– Prancūzijos atvyko gyvenė Kaune ir atsisakė Sovietų pilietybės disidentai Ona ir Min-daugas Šiboniai. Jis yra vienas iš Lietuvos Laisvės lygos steigėjų ir Lygos prezidento narys. Šiboniai kartu turi ir savo dvi dukreles.

– Pakistane esantys rezistencijos vadai praneša, jog jiems jau trūksta Singer raketų, kurias pristatydavo amerikiečiai, su kuriomis jie labai sėkmingai kovodavo prieš sovietų ir afganų komunistų karių. Afganistanas partizanai, vadina mi mujahedeen kovotojai, turi konvencionalinių ginklų, bet labai trūksta raketų, sako Vakarų žinios.

– Lenkijos vyriausybė sutiko pradėti pasikalbėjimus su streikuojančiais darbininkais, bet atsisako kalbėtis su Solidarumo atstovais. Lenkų vyskupas apkaltino vyriausybę už krašto privedimą prie suirutės.

– Frakfurte, Vokietijoje, gyvenęs JAV kariuomenės karininkas Clyde Lee Conrad, suimtas už šnipinėjimą sovietams, niekada nebuvo saugumo tikrinamas, ar jis tebėra ištikimas savo krašto pilietis. Jis vadovavo neseniai sušuktam šnipų tinklui Europoje ir už tai jau buvo gaves daugiau kaip milijoną dolerių.

– Maniloje Filipinų viceprezidentas Salvador Laurel prisijungė prie opozicijos prieš krašto prezidentę Corazon Aquino. Jis ragina, kad ji atsisakytų prezidentės pareigų. Sako, kad prez. Aquino nesugeba valdyti krašto.

– Maskvoje išeinantis „Sovietskaja Rossija“ laikraštis smulkiai aprašė 1940 m. trijų Pabaltijo valstybių užgrobimą. Tai pirmas kartas, kai žmonės praėjusį savaitę galėjo skaityti detales apie nacių ir sovietų susitarimus.

– Jeruzalėje Izraelis uždarė dar dvi palestiniečių institucijas, kurios buvo šalpos pobūdžio organizacijos.

– „Pravda“ Maskvoje rašo, jog daugiau kaip 600 Stalino jungos vadovų, kurie buvo uždaryti darbo stovyklose ir nukankinti, jau yra reabilituoti.

Patriotizmas ir priesaika

Viceprez. Bush už priesaiką vėlavai, gubernatorius Dukakis prieš ją

Los Angeles. – Daugiau kaip savaitę laiko viceprezidentas George Bush, respublikonų partijos kandidatas į JAV prezidentus, puola gubernatorių Michael Dukakį, demokratų partijos kandidatą į prezidento postą, už tai, kad jis vetavo Massachusetts valstijos įstatymą, kuriuo buvo norima įvesti, kad mokyklose mokytojai, prieš pradėdami pamokas, išreikštų savo priesaiką Amerikos vėliavai kartu su savo mokiniais.

Gub. Dukakis sako, kad tokia priesaika yra prieš konstituciją, ir jei Bushas pasirašytų tokį įstatymą, jis nėra kvalifikuotas būti JAV prezidentu. Abu prezidentiniai kandidatai šiuo klausimu paliečia amerikiečių gilius ištikimimus ir patriotizmą, nes daugelis gerbia Amerikos vėlavą ir ją laiko tautiniu krašto simboliu. Bet kai kurie šio meto profesoriai kelia tokį klausimą: ar Bushas elgiasi teisingai, būdamas už priesaiką vėliavai ir sakydamas, kad Amerikos kūrėjai būtų jo puseje, jei jie dabar būtų gyvi. Bushas kalbėjo susirinkusiems gyventojams savo rinkimų reikalais ir šalia jo buvo prez. Reaganas, kuris atostogauja Californijoje. Bushas aiškiai pasakė, kad jis visada tokį įstatymą pasirašytų, kuri 1977 m. Dukakis atmetė. Mokytojai mokyklose turėtų leisti mo-

kiniams išpažinti ištikimybę Amerikos vėliavai.

Žmonių pritarimas

„Kodėl priesaika vėliavai (Pledge of Allegiance) taip labai nepatinka jam?“, klausė viceprezidentas. Ir minia entuziastiškai pritarė Bushui. „Man yra labai sunku įsivaizduoti, jog Amerikos tėvai – Samuel Adams, John Hancock ir John Adams būtų priešingi, kad mokytojai vadovautų mokiniams prieš ištikimybės pareiškimą Amerikos vėliavai“.

Savo kalboje Bushas kritiko ir Dukakio karinių reikalų politiką, sakydamas, jog jo oponentas paliktų Ameriką visai neginkluotą prieš raketų atakas, jei jis būtų išrinktas prezidentu. „Jo politika pastato jį labai toli už abiejų partijų vieningos politikos užsienio reikaluose – labai toli ant liberalinio kairiojo sparno“, pasakė viceprezidentas, „ir štai kur jis stovi saugumo klausimuose“.

„Man patinka jūsų partneris“

Vėliau kalbėjo ir prez. Reaganas, stipriai pasisakydamas už senatorių Dan Quayle iš Indianos. „Quayle, kaip Ginkluotųjų pajėgų komiteto narys Senate, turi daug patyrimo tautiniame saugumo klausime, daug daugiau negu kitos partijos vadas“, kalbėjo Reaganas. „Aš turiu prisipažinti, kad aš mėgstu jūsų rinkimų partnerį“, pasakė Bushui prezidentas. Gub. Dukakis, atsiliepdamas į šiuos argumentus, kalbėdamas Beverly, Mass., miestelyje, pakartojo, kad vėliavos priesaikos reikalas pažeidžia mokinių ir mokytojų pirmojo konstitucijos papildymo teises laisvą kalbėti ir laisvai išpažinti religiją.

Priesaika nepažeidžia konstitucijos

Dukakis savo nuomonę grindžia Amerikos Aukščiausiojo Teismo sprendimu 1943 metais, kai jis nusprendė, jog ištikimybės pareiškimas vėliavai pažeidžia konstitucinę teisę laisvai išpažinti savo religiją ir suvaržo laisvą žodį ir galvojimą.

Kai viceprez. Bushas baigė respublikonų konvencijoje savo sutikimo kalbą būti kandidatu, tai visi respublikonai atstojo išreikšti kartu priesaiką vėliavai. Bushas klausytojams priminė, jog Massachusetts legislatūra gubernatoriaus Dukakio veto panaikino vėliavą ir leido mokiniams pagerbti krašto vėlavą. Viceprezidentas, baigdamas kalbėti, labai stipriai pabrėžė, jog jis pasirašytų tokį įstatymą tuojau pat, nes tai tikrai nepažeidžia Amerikos konstitucijos principų.

KALENDORIUS

Rugpjūčio 31 d.: Raimundas, Amija, Sirmantas, Vilmantė, Vilmantas, Raimunda.

Rugsėjo 1 d.: Egidijus, Gunda, Veronika, Gytis, Burvilė.

ORAS CHICAGOJE

Saulė teka 6:14, leidžiasi 7:28. Temperatūra dieną 80 l., naktį 48 l.

SKAUTYBĖS

GLOBOJA CHICAGOS SKAUTININKŲ KŲ RAMOVĖ

Redaguoja j.v.s. Irena Regienė, 2652 W. 65th St., Chicago, IL 60629

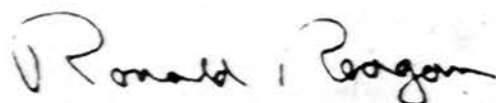
THE WHITE HOUSE

WASHINGTON

I am pleased to send warm greetings to all the youngsters gathered in Kensington, Ohio, for the Seventh Lithuanian Scouts Jamboree, and to congratulate you as you celebrate your 70th anniversary.

This special occasion is a good chance for you to become friends with other young people who share your love for Lithuanian culture and for scouting. The perseverance, reliability, and industriousness that you learn as scouts will serve you well in the future, as will the ties you make here and elsewhere with others of your heritage. I am happy to commend you for all you are achieving.

So is Mrs. Reagan, and she joins me in sending best wishes for a fine jamboree and for the years to come. God bless you.

JAV prezidento Ronald Reagano sveikinimas LSS Tautinei stovyklai, rugpjūčio 14-24 dienomis vykusiai Kensington, Ohio.

JUBILIEJINĖ DIENA VII-JE TAUTINĖJE STOVYKLOJE

„Tu man arti, Tu man sava,
Tu — mano Lietuva“

VII TS daina

Poprakičius liejančių karštų dienų, po perkūnais, žaibais ir devyniais vėjais palapinės nupūtusios audros, po debesų lašais paglostyto nepavykusio penktadienio bendrojo laužo, atėjo jubiliejinis VII Tautinės stovyklos savaitgalis su saulute, gaivinančiu vėjeliumi ir daugybe svečių. Sunkiais miškais apsupta ir jaunomis eglaitėmis apodinta ši amerikiečių Seven Ranges milžiniška stovyklavietė savo kalnais ir pakalnėmis priminė Lietuvos Aukštaitiją. Anuos senus stovyklavimo laikus priminė ir lauko išvietės ir atdarose prausyklose vamzdžio skylutėmis bėgantys vanduo bei aukščiau pakabinoti guminiai maišai, su saulės šildomu vandeniu (atliekant dušų paskirtį), kuriuos teko matyti jūrų skaučių pastovyklėje.

Stovyklavietės gamta buvo labai graži su pievų stovyklavietėmis kalnelių viršūnėse, su dviem ežerėliais, kurių viename buvo maudyklės, o antrame

jūrų skautai galėjo suslapinti kanojų irklus. Toloki atstumas tarp stovyklavietė padėjo, netrukdam vieni kitiems, eiti atskirų šakų programas, o kastiniai laiptai į kalnus ir į pakalnes puikiai minkštino mieste nusidėjusių sesių ir brolių kojas. Visus jungė erdvi stovyklos valykla — salė, kurioje dviem, o savaitgalį net trimis pamainomis maitinosi 700 stovyklautojų ir savaitgalį 200-300 svečių.

Šeštadienis buvo perkrautas įvairiomis programomis suiegotomis pastovyklėse. Jų aprašymui reikalingi atskiri reportazai. Svarbiausi šeštadienio renginiai stovykloje buvo Jūros diena, su šv. Mišiomis, kurias laukė kun. v.s. Antanas Saulaitis, su žodžiais ir žuvusių pagerbimu.

Labai įspūdingai buvo suurošta ir Akademinių skautų sąjungos diena.

Labai pakilioje nuotaikoje praėjo Seserijos „Gintaro“ vadovų mokyklos ir Brolių „Ažuolo“ vadovų mokyklos iškilminga sueiga, vadovaujant v.s. fil. Kaziui Matoniui, Brolių vadovų lavinimo skyriaus

VII-je Tautinėje stovykloje Jūros dieną skautai ir skautės renkasi prie ežerėlio iškilmingoms šv. Mišioms.

Nuotr. Br. Juodelio

vedėjui ir v.s. fil. A. Muliolienai, mokyklai baigusiems įteikiant atitinkamus ženklus. Buvo pristatyti ir mokyklų instruktoriai, kurie nuo 1958-1960 m. intensyviai ruošia jaunuosius vadovus, v.s. Jūrų skautų reikalus pastovyklėje svarstė nors ir negausiai susirinkę jūrų skautininkų „Grandies“ nariai. Šeštadienio vienas iš svarbiausių ir įspūdingų renginių buvo Sąjungos vadovų, vių, garbės svečių ir kitų tautų skautų atstovų pagerbimas, kurį ruošė LSS Tarybos Pirmija. Čia VII Jubiliejinę stovyklą sveikino vysk. s. Paulius Baltakis, Lie-

saulutė visus sukvietė į vėliavų aikštę, kur šv. Mišias aukėjo vysk. s. Paulius Baltakis, asistuojant v.s. kun. J. Pakalniškiui ir v.s. kun. A. Saulaičiui. Jubiliejinę dieną tęsė vėliavų pakėlimu ir didžiuoju paradu, kuriame ypatingai gražiai pasirodė Seserijos stovykla su trispalvėmis ir stovyklinė daina. Šauniai žygiavo ilgos ASS gretos, o Skautų stovykla buvo Sąjungos vadovų, vių, garbės svečių ir kitų tautų skautų atstovų pagerbimas, kurį ruošė LSS Tarybos Pirmija. Čia VII Jubiliejinę stovyklą sveikino vysk. s. Paulius Baltakis, Lie-

benta į Lietuvą), su dideliu tautiniu entuziazmu ir mūsų skautiško jaunimo meile Lietuvai parodė, kad lietuviškoji skautija dar yra gyva, tvirta ir gausiausia mūsų jaunimo organizacija išeivijoje. Jubiliejinę stovyklą parodė, kad per lietuvišką skautybę galime tikėtis ir šviesios Lietuvos Bendruomenės ateities.

j.v.s. Br. Juodelis

STOVYKLAUTOJAI RAŠO:

Dr. A. Statkevičius stovykloje

Dr. Algirdas Statkevičius, patriotas-poetas, neseniai atvykęs iš Lietuvos, trečiadienį akademikams skautams skaitė paskaitą. Tą dieną Chicago skyriaus akademikai suruošė Spaudos dieną, per kurią akademikai susipažino su fil. dr. Statkevičiaus tremtyje parašytais eilėraščiais, surinktais į ASS leidinį „Balsas iš laisvės kapo“. Savo paskaitoje dr. Statkevičius mums kalbėjo apie savo patriotinę rašytojo kovą ir jo trimėjimą iš Lietuvos.

Dr. Statkevičius studijavo mediciną Kauno universitete, kai pirmą sykį okupantai rengėsi jį suimti už jo patriotinį darbą. Draugų perspėtas, jis metė studijas ir pabėgo iš Kauno. Išgijęs svetimą vardą, jis 4 metus slėpėsi nuo KGB, dirbdamas kaip ambulatorijų vedėjas įvairiuose miestuose, kol pagaliau 1951 m. buvo rusų suimtas, išardytas ir išsiųstas į Sibiro lagerius. Išbuvęs 5½ metų Sibire ir dar 7 metus Azijos tremtyje, pagaliau buvo okupantų išleistas atvykti į Ameriką. Visi akademikai džiaugėsi dr. Statkevičiaus eilėraščių rinkiniu ir įdomiu jo pristatymu.

Red. Rašinėlis paimtas iš VII-sios Tautinės stovyklos laikraščio „Žvilgsnis“ Nr. 4-to.

GILIUKAI IR LIEPSNELĖS VĖL SUEIGAUS

Prasidėjus naujesiems mokslo metams ir liepsnelių sueiga iškvieta pradėti naujus skautiškos veiklos metus, Chicagoje vėl ruošiamasi ikimokyklinio amžiaus skautiško jaunimo — giliukų ir liepsnelių veiklai. Šis jaunųjų skautukų vienetų, vadovaujamas patyrusių vadovų, pasiryžęs tvirtai žengti į savo penktuosius našaus darbo metus.

Pirmoji naujų veiklos metų giliukų ir liepsnelių sueiga įvyks rugsėjo 24 d., Jaunimo centro Posėdžių kambaryje. Sueigos vyks du kartus per mėnesį, šeštadieniais, nuo 10:00 iki 11:30 val. ryto. Sueiga prasidės šiam darbe jau penktą kartą vadovė s.t.n. Vida Milavickienė. Nauji nariai kviečiami registruotis iki rugsėjo 20 d. pas vadovę Vidą, tel. 254-7473.

VII-je Tautinėje stovykloje susitiek maloniai šnekučiuojasi vyskupas ir du būvę LS Brolijos Vyriausieji skautininkai. Iš k. v.s. fil. Eugenijus Vilkas, vyskupas s. Paulius Baltakis ir j.v.s. fil. Bronius Juodelis.

tutivių Bendruomenės, VLIKo, Šaulių sąjungos ir kit. organizacijų vadovybių atstovai. Dalyvavo ir sveikino amerikiečių, estų ir vengrų skautų reprezentantai. Buvo gauta daugybė sveikinimų raštų. Puikios vaišės, didelis ir skanus jubiliejinis gimtadienio pyragas apvainikavo svečių priėmimą, kuriam vadovavo v.s. fil. P. Molis, v.s. L. Milukienė ir s. J. Taorienė.

Šviesi sekmadienio ryto

VII-je Tautinėje stovykloje Jūros dieną vainiko nuleidimu pagerbiami žuvę gelmese. Jūrų budžiai padeda nuo kranto nustumti valtį su sesimis, pasiruošusiomis plukdyti vainiką į ežero vidurį.

Nuotr. Br. Juodelio

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS-161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL.

Subscription Rates: \$70.00. Foreign countries \$70.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokesį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	½ metų	3 mėn.
U.S.A.	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Užsienyje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Savaitinis (Šešt. pried.)	\$40.00	\$25.00	

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

- Redakcija straipsnius taisyso nurodo. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prišunčiamos gavus prašymą.

KERNAVĖS TUNTO SUKAKTIS

30-to gimtadienio proga spalio 1 d. Balzeko Lietuvių Kultūros muziejaus puošnioje „Gintaro“ salėje. Visos kernavietės, jų šeimos, tunto draugai ir rėmėjai kviečiami dalyvauti šioje džiaugsmo šventėje. Informacijai ir rezervacijai kreiptis tel. 422-4288, arba 523-9162.

DR. JAMES V. HUDSON DR. LORETA V. STONCIUS

DANTŲ GYDYTOJAI

2750 W. 71st St.

434-0201

Valandos pagal susitarimą

Pensininkams nuolaida

Dr. Romualdas Povilaitis

DANTŲ GYDYTOJAS

Tel. 767-7575

5780 Archer Ave.

(6 blokas) vakarus nuo Cicero Ave.)
Valandos pagal susitarimą

DR. VIJAY BAJAI, M.D., S.C.

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS

IR ODOS CHIRURGIJA

(Augliai nuimami kabinete)

Priklauso Holy Cross ir Christ ligoninėms

2434 W. 71 Street, Chicago

Tel. 434-5849 (veikia 24 val.)

Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.v.

Ofs. 735-4477;

Rez. 246-0067; arba 246-6581

DR. E. DECKYS

GYDYTOJA IR CHIRURGE

SPECIALYBĖ — NERVŲ IR

EMOCINĖS LIGOS

CRAWFORD MEDICAL BUILDING

6449 So. Pulaski Road

Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS

3900 W. 95 St.

Tel. 422-0101

Valandos pagal susitarimą

Kabineto tel. — 582-0221

DR. JANINA JAKŠEVIČIUS

JOKŠA

VAIKŲ LIGOS

6441 S. Pulaski Rd.

Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS

Specialybė vidaus ir kraujo ligos

Ne chirurginis išsiplėtusių venų

ir hemoroidų gydymas

5540 S. Pulaski Road, Tel. 535-2802

Valandos pagal susitarimą

Penkt., antr., ketv. ir penkt.

Reikalui esant atvažiuoju ir į namus

DR. JOVITA KERELIS

Dantų Gydytoja

2659 W. 59th St., Chicago, IL

Tel. 476-2112

9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL

Tel. 598-8101

Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: Olympic 2-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1443 So. 50th Ave., Cicero

Kasdien 1 iki 8 val. vak.

išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. PETRAS V. KISIELIUS

DR. EUGENE MCENERY

DR. JAMES BURDEN

INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS

GYDYMAS BEI CHIRURGIJA

155 N. Michigan Ave., Suite 324 ir

5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL

Tel. 565-2980 (veikia 24 val.)

Valandos pagal susitarimą

DR. IRENA KURAS

KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS

SPECIALISTE

MEDICAL BUILDING

3200 W. 81st Street

Kabineto tel. RE 7-1168;

Rezid. 385-4811

Dr. Tumasonio kabineta perėmė

DR. S. LAL

SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS

2454 W. 71st Street

434-2123

Pirm. 2-7 Antr. ir

ketv. 9-12 Penkt. 2-7

Kab. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5533

DR. FRANCIS MAZEIKA

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4255 W. 63rd St.

Val. pagal susitarimą pirm. ir ketv. 12-4

6-9, antr. 12-6; penkt. 10-12; 1-6

Kab. tel. 471-3300; rez. 442-8297

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.

KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS

7722 S. Kedzie Ave.,

Chicago, Ill. 60652

Pirm., antr., ketv. ir penkt.

pagal susitarimą

Cardiac Diagnosis, Ltd.

Marquette Medical Building

6132 S. Kedzie

Chicago, IL 60629

Tel. 436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.

S. PRASAD TUMMALA, M.D.

SURENDER KUMAR, M.D.

Širdies ir Kraujagyslių Ligos

Valandos pagal susitarimą

Namų 584-527

DR. ALGIS PAULIUS

ORTOPEDINĖS LIGOS

CHIRURGIJA

6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.

Tel. 925-2670

1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120

Tel. 422-0255

Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJA

9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL

1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.

Tel. 598-4055

Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS

(Kalba lietuviškai)

OPTOMETRISTAS

Tikrina akis. Pritaiko akinius ir

„Contact lenses“

2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149

Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

Dr. Tumasonio kabineta perėmė

T. RAMA, M.D.

Specialybė — Chirurgija

2454 West 71st Street

Tel. 434-1818 — Rez. 852-0889

Val. pirm., antr., ketv. ir penkt.

3 iki 7 v.v. Tik susitarus

DR. ANTANAS G. RAZMA

Specialybė — Vidaus ir plaučių ligos

2636 W. 71st St., Chicago, Ill.

Tel.: 436-0100

11800 Southwest Highway

Palos Heights, Ill. 60463

(312) 361-0220 (312) 361-0222

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLĖS IR

PROSTATO CHIRURGIJA

2656 W. 63rd Street

Val. antr. 1-4 v. p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p.

Šešt. pagal susitarimą

Kabineto tel. 776-2880, rez. 448-5545

EDMUNDS VIŽINAS, M.D., S.C.

Specialybė — Vidaus ligų gydytojas

Kalbama lietuviškai

6165 S. Archer Ave. (prie Austin)

Valandos pagal susitarimą

Tel. 585-7755

SUKAKTIS

Šiemet sueis 40 metų nuo to, kai buvo priimtas specialus įstatymas, atidarus duris II pasaulinio karo iš tėvynių išbėgusiems pabėgėliams, kai atplaukė pirmas laivas su tuo įstatymu pasinaudojančiais lietuviais. Tai buvo didelės svarbos, likiminės reikšmės reikalas pabėgėliams, kuriuos Maskvos agentai spaudė grįžti į jų kontroliuojamą kraštą, kur jiems grėsė kalėjimai, trėmimai į Sibirį ir net mirtis. Šis įstatymas, atidarus duris į gerovės kraštą – Ameriką, padėjo daugeliui tūkstančių lietuvių pradėti naują gerovės tarpinį vakaruose, įliejant gyvybinio kraujo į išeivijos kultūrinį gyvenimą JAV-ese.

Nei tam įstatymui, nei naujiems pabėgėlių transportams JAV-se tuo metu nuotaikos nebuvo labai palankios. Yra išleista knyga „Memo to America: DP Story. The Final Report of the United States Displaced Persons Commission“. Ji pasirodė Washington 1952 m. Čia pažymima, kad pastangos atidaryti duris į JAV susidūrė su nepalankia įstatymdavystės po II pasaulinio karo. Buvo suvaržymų atvykti kaip tik tokiems asmenims, kurie „išėjo naujų namų ir naujo gyvenimo“. Buvo antiimigracinių grupių priešusienietiški nusistatymai. Tačiau įvairių humanitarinių grupių pastangos nebuvo velti, ir pagaliau 1948 m. birželio 28 d. buvo prezidento pasirašytas vadinamas „Displaced Persons Act“.

Minėtame išvietintųjų komisijos raporte skelbiama, kad iš viso pagal tą įstatymą iki 1952 m. gegužės 31 d. įvažiavo 393,542 asmenys, tarp kurių iš Lietuvos buvo 6,4% taigi daugiau kaip 24,000. Pagal tą naują imigracijos įstatymą pirmasis su lietuviais pabėgėliais laivas atplaukė į New Yorką 1948 m. spalio 30 d., atgabendamas iš viso 913 išvietintųjų. Laivas vadinosi „General Black“. Tai buvo armijos transporto laivas, išplaukęs iš Bremerhaveno ir Ameriką pasiekęs per 10 dienų. Į šį pabėgėlių transportą ypatingą dėmesį atkreipė žurnalas „Life“, savo tų metų lapkričio 22 d. numerį pažymėdamas, kad tai buvo gyvi išlikę nuo Rusijos persekiojimų, išgyvenę koncentracijos lagerių sunkumus. Pažymėjo, kad tarp atvežtųjų buvo ir 168 lietuviai. Žurnalas rašė: „Kai kurie buvo seni, kad mažai ko atveitę galėjo tikėtis, išskyrus pagaliau laimėjimą Amerikos žemėje“, o kai kurie buvo jauni, kaip ta lietuvaite mergaitė, kurios nuotrauką išdėjo žurnalas, „kur gal net neatsimenanti Europos“.

Žurnalas pažymėjo, kad visi atvežtieji buvo dėkingi už nemokamą pervežimą. Atvykusieji buvo išskirstyti į 27 valstijas. Laikraštis pažymėjo, kad atvykusieji džiaugėsi, rasdami amerikiečius, rodančius jiems prielankumo, kur tik jie bebūtų patekę. Net ir muitinės tarnautojai, kaip rašė žurnalas, negailėjo šiltų žodžių. Pamatę lietuvių šeimas „skurdžius ryšulius“, muitinės inspektoriai per vertėją prabilę: „Pasakyk mano vardu tiems žmonėms, kad dabar šis šalis yra jų“. Laikraštis plačiau rašė apie vieną lietuvių šeimą: „Vaclavas Paplonskis, lietuvis mechanikas, ir jo šeima išvyko į

Baltimore pas savo pusbrolių. Ilgoje nakties kelionėje per New Jersey, Pennsylvaniją ir Marylandą Paplonskis budėjo, per rūką žiūrėdamas į neono iškabas. Net ir kai jie 4:30 val. ryto pasiekė Baltimore, nėjo miegoti, o išėjo Mišioms. Pusrūčijant jie plačiai atvertomis akimis stebėjo amerikietiška maistą, o Paplonskienė buvo arti ašarų, būdama per daug susijaudinusi, kad galėtų valgyti. Tik jų 4 m. dukrelė, kuri beveik visą savo gyvenimą praleido už spygliuotų vielų, greit prisitaikė. Dvylikos valandų laikotarpį ji jau buvo Holloween pramogose ir išmoko sakinius, kurių tėvams išmokyti reikės mėnesių“.

Žurnalas išdėjo net šešias lietuvių imigrantų šeimos nuotraukas. Ši pirmąją laivą, atvežusį lietuvių, sutiko Margarita Samatienė, dabar dirbanti Vliko centre Washington. Ji rašo: „Laičiai, General Black“ pasiekiant New Yorko uostą, buvau žurnalo „Life“ paprašyta būti oficialia Šimonių šeimos gide ir vertėja nuo jų atplaukimo į New Yorko uostą ir išvykstant traukiniu į Californiją. Uoste laivą pasitiko kaip „National Catholic Welfare Conference“ (NCWC) pareigūnė. 1948 m. man jau grįžus Amerikon, kan. Končius prašė mane išjungti į atvykstančių iš Europos lietuvių įkurdinimą Amerikoje, dirbti NCWC įstaigoje. Taip nuo pirmo laivo atplaukimo iki paskutinio 1954 m. teko talkinti Juozui Laučkai, kuris vadovavo lietuvių skyriui NCWC organizacijoje. J. Laučkaitis po keletrių metų perėjus dirbti į Amerikos Bala, NCWC vadovybė ne kartą pabrėžė, kad tų ketverių metų laiką su lietuvių įkurdinimu Amerikoje jų organizacija turėjo mažiausią problemą. Laivą „General Black“ uoste New Yorko pasitiko valdžios atstovai iš Washingtono, kardinolas Spellmanas, New Yorko burmistras ir didelis būrys lietuvių pasveikinti atvykusius“.

Amerikos lietuviai su džiaugsmu sutiko šiuos pirmuosius pagal naują įstatymą atvykusius lietuvių. Dienraštis „Draugas“ 1948 m. lapkričio 1 d. išspausdino visą atvykusių lietuvių sąrašą, pažymėdamas, į kuriuos miestus jie vyks ta isikurti. Buvo ir prieš šiuos, atvykusius pagal naują įstatymą, pabėgėlių, kurie pasiekė Ameriką kaip JAV piliečiai arba dar pasinaudami negausiomis kvotos vizomis ar su specialiu kvietimu. Tačiau didžioji pabėgėlių masė atvyko pagal naują įstatymą.

Juoz. Pr.

Amžius veidą išaria ir be noragu. Lietuvių patarlė

Liga raita joja, sveikata pėsčia vaikščioja. Lietuvių patarlė

ŠVIETIMO RŪPESČIAI

A. PUŽAUSKAS

Štai, vėl prasideda naujieji mokslo metai. Kartu šiemet vyksta Amerikos prezidento ir Kongreso rinkimai. Visur skamba kandidatų kalbos, girdisi politikų pažadai. Daug kalbama ir apie švietimo reikalus. Prezidentas Reaganas neseniai pakeitė švietimo sekretorių. Skelbiama nauji planai, spaudos mirga nauji pasiūlymai. Visi sutinka, kad Amerikos švietimas reikalauja reformuoti, reikia „daryti ką nors“. Lietuviško jaunimo „išdykavimas“ Kanadoje po Tautinių šokių šventės irgi pabrėžia, kad reikia ką nors daryti. Liepos mėnesį Azijos ir Rytų bloko spaudoje buvo šaipomasi, kad net 14 nuoš. amerikiečių, pasivažiavę pasaulio žemėlapyje, nesugebėjo surasti savo valstybės.

Abiejų didžiųjų Amerikos politinių partijų konvencijose skambėjo kalbos apie švietimo krizę. Demokratų kandidatas ir prezidentas M. Dukakis pasakė, kad jis nori būti žinomas, kaip „švietimo prezidentas“ („I want to be an education president“). Barbara Bush, respublikonų partijos kandidato George Bush žmona, jau seniai sako kalbas apie amerikiečių beraštingumą, kuris rišamas su narkotikų vartojimu, su nedarbu ir su kriminaliniu nusikaltimų išbujojimu. Dar 1986 metais prezidentas Reaganas buvo paskelbęs rugsėjo mėnesį Tautinio raštingumo mėnesiu, nes statistikos biuras (Census Bureau) buvo tais metais paskelbęs, kad 13 nuoš. amerikiečių nemoka skaityti ar rašyti. Tas biuras spėjo, jog iš 17 ar 21 milijono beraščių apie 30 nuošimčių turi aukštesniųjų mokyklų diplomus. Pridėjus mažaraščius, pusiau beraščius, tokių amerikiečių esą apie 80 milijonų.

Sitokia statistika priklausė ir nuo tyrinėjimo metodų. Mažaraščių tarpe apie 62 nuoš. nesugebėjo apskaičiuoti, kiek kainuos restorano kelių patiekalų sąrašą sužymėti valgiai, net 80 nuoš. nesugebėjo pasinaudoti ilgų distancijų autobusų kelionės tvarkaraščiais.

Kapitalistiniame krašte visokių švietimo programų pasisekimas priklauso daugeliui atvejų ir nuo švietimui skiriamų lėšų. Prezidentas Reaganas, skelbdamas raštingumo mėnesį, savo biudžete skyrė kovai su beraštybe tik 100 milijonų dolerių. Todėl vis auga atskirų valstijų ir miestų išlaidos švietimo reikalams. Pentagonas vėl atskirai

išleidžia milijonus dolerių savo kareivinių mokymui, nes modernūs ginklai su įvairiais kompiuteriais ir kitais technologijos įmantrumais reikalauja specialistų. Irano keleivinio lėktuvo numušimas, kaip skelbia karo laivyno investigacijų komisija, įvykęs ne dėl radaro ar kitų įrengimų netobulumo, bet dėl žmogiško klaidos. Laivyno operatorius paspaudęs ne tuos mygtukus.

Daugelis Vakarų valstybių kasmet didina švietimui skiriamas lėšas. Britanijoje jau nuo 1950 metų tos lėšos kiekvienam mokiniui vis auga, tačiau, kaip rašo žurnalas „The Economist“ rugpjūčio 6 d., kartu auga ir britų jaunuolių pasileidimas. Anglai labai pergyveno savo jaunimo elgesio rezultatus kontinentinės Europos futbolo stadione. Daug kur anglai futbolo (kojinio) sirgaliai į stadionus nebeleidžiami, nes jie elgiasi net blogiau, negu lietuviškai šokėjai Kanadoje. Juo daugiau pinigų mes išleidžiame, tuo mažiau vaikai išmoka, skundžiasi minėtas žurnalas. Tarp tautinių mokinių tyrinėjimuose paaiškėjo, kad 12 metų amžiaus japonukas mokins dažnai moka daugiau matematikos negu 15 metų amerikietis ar anglas. O pasiekęs 18 metų japonas matematikoje pralenkia visus, išskyrus 1 nuošimtį patį stipriausiųjų panašaus amžiaus amerikiečių ar anglų.

Tai kodėl taip yra? Vėl atsakymų ieško statistikos mėgėjai. Sakoma, kad 1940 m. Amerikos mokytojų organizacijos skundavosi, kad jų problema su auklėtiniais sudaro: mokiniai neatlieka namų darbų, kalbasi, triukšmauja pamokų metu, bėgioja mokyklos koridoriais, dėvi netinkamus drabužius. Dabar, po 40 metų, mokytojų rūpestiai jau daug rimtesni. Jaunuoliai ateina į mokyklą ar narkotikų prisidėję, mergaitės ateina nėščios, pasitaiko bandymų nusizudyti, mokytojams gresia išprievartavimas ar primušimas, mokyklose vyksta vagystės, muštynės, klasėse mokiniai turi peilius ar ginklus, pasitaiko nemažai patyčių ir net sprogdinimų. Mokytojų profesinės sąjungos skundžiasi Amerikoje, kad jų algos menkos, vaikų tėvai su mokytojais nekooperuoja, spauda, televizija ir net politikai visas visuomenės negeroves meta ant

mokytojų. Jie kaltinami dėl visų Amerikos nepasisekimų.

JAV spaudoje buvo smarkiai užpuolusi buvusį Japonijos premjerą, gerą Amerikos draugą, Nakasonę, kai jis pasakė 1986 m. rugsėjo 22 d., kad amerikiečių intelektualinis lygis yra menkesnis už japonų, nes japonai yra vienalytė masė, o Amerikoje yra juodųjų, portorikiečių ir meksikiečių mažumos. Nakasonė turėjo aiškintis, kad jis nėra rasinės diskriminacijos apštas, nieko neturi prieš juodąją rasę ar meksikiečius.

Pasitraukęs iš pareigų JAV švietimo sekretorius Bennett susilaikė nemažai kritikok, kai viename raporte pabrėžė „moralines vertybes“ ir jų reikalingumą Amerikos mokyklose. Jis nepasigedo mokyklose religijos, nors pripažino, kad Amerikos pilietinės vertybės: drąsumas, gerumas, sąžiningumas ir disciplinotumas yra kilę iš religijos. Bennett kritikavo buvusį kandidatą į prezidento vietą Pat Robertsoną, nes vienoje kalboje jis sakė, kad krikščionys amerikiečiai yra patriotiškesni už visus kitus. Švietimo vadovas savo raporte kalbėjo neaiškiai, komkom, kaip „Vakarų civilizacijos tradicijos, demokratinės vertybės, bendroji kultūra, pagarba tiesai ir nuosavybei, abipusė pagarba“ ir pan. Nesakė, kad vaikų auklėjime trūksta Dievo.

Šiemet liepos mėn. populiarius žurnalas „The National Geographic“ minėjo savo 100 metų jubiliejų. Ta proga tiek pat metų turinti National Geographic Society nusamdė viešosios opinijos tyrinėtojų agentūrą Gallup patikrinti, kiek amerikiečiai žino geografijos. Minėtas žurnalas plačiai skaitomas ne tik Amerikoje, bet ir visam pasaulyje. Po „Readers Digest“ ir „TV Guide“ tai daugiausia skaitytų turis žurnalas (apie 11 milijonų). Patikrinus amerikiečių žinias apie geografiją, paaiškėjo nemalonus faktas. Liepos 30 d. paskelbtame raporte nurodoma, kad amerikiečiai ne tik žino mažiau už kitų šalių gyventojus, bet tas nežinojimas vis dar auga.

Tad mūsų centrinės organizacijos nereikėtų labai stebėtis, kad šiame krašte krepšininkas Sabonis ar kitos mūsų kytųjų profesinės sąjungos skundžiasi Amerikoje, kad jų algos menkos, vaikų tėvai su mokytojais nekooperuoja, spauda, televizija ir net politikai visas visuomenės negeroves meta ant

kių amerikiečių nesugebėjo suminėti nė vienos Europos valstybės. Trys iš keturių negalėjo žemėlapyje surasti Persų įlankos. Vienas iš keturių apklausė amerikiečių nežinojo, kur yra Ramusis vandenynas. Net pusė negalėjo surasti Pietų Afrikos. Amerikos žemėlapyje pusė klausinėtų asmenų negalėjo rasti New Yorko valstijos ir net 14 nuošimčių nesugebėjo žemėlapyje rasti JAV-ų.

Klausinėjami apie pasaulio įvykius, pusė klausinėtų žmonių žinojo, kad sandinistai ir Contras kovoja Nikaraguoje, tačiau vienas iš dešimties universitetą baigusių amerikiečių manė, kad Sovietų Sąjunga yra NATO grupės narė. Palyginimo reikalams buvo panašūs klausimai užduoti ir kitų aštuonių šalių gyventojams. Geriausiai pasirodė vokiečiai ir šveicarai, po jų buvo kanadiečiai, prancūzai ir japonai. Tuomet – amerikiečiai ir britai, o po jų italai ir meksikiečiai. Raportas sako, kad Amerikoje geografijos žinojimas smunka. Mažiausiai taškų gavo 18-24 metų amžiaus grupė, mažiau už britus, meksikiečius ir kitus. Tarp vyresnio amžiaus amerikiečių geografijos žinojimas buvo geresnėje padėtyje. Iš to daroma išvada, kad švietimo reikalai smunka. Tos geografijos draugijos prezidentas Gilbert Grosvenor paskyrė milijoną dolerių geografijos žemėlapiams ir vadovėliams paruošti. Ta medžiaga bus išsiuntinėta 35,000 Amerikos mokyklų. Bus daromi žygiai geografijos mokytojams ruošti.

Aiškina, kad Amerikos mokyklose geografijos pamokų kaip ir nėra. 25 nuoš. moksleivių niekad su geografija nėra susidūrę, nes jau seniai „geografija“ buvo įjungta į „socialines studijas“. Tuo geografiniu nerastingumu susirūpinęs North Carolina universitetas jau 1984 m. įvedė geografijos egzaminus stojantiems ir pirmajai kursą studentams. Profesorių įtarimas apie studentų geografinę beraštybę pasitvirtino: trys ketvirtadaliai studentų atsakė patenkinamai tik į pusę klausimų. Iš juokingesnių atsakymų buvo: Vladivostokas yra Vokietijoje; Ganges upė teka Brazilijoje, o Amazonė – Egipte. Tik 47 nuoš. studentų žinojo, kad Aliaska ir Texas yra didžiausios JAV valstijos, o 88 nuoš. nesugebėjo išvardinti Amerikos didžiųjų ežerų.

Su amerikiečių geografijos žinojimu teko susidurti praktiškai ir šių eilučių autoriui. Kartą vietinio kaimelio loterijos bi-

lietų platinimo įstaigoje laimėtojų sąrašą pamatęs pavardę „Carol Pavalonas“, klausiu simpatiškos, inteligentiškos išvaizdos merginos, ar ji nežino, kokios tautybės ta Carol galėtų būti. Mergina atsakė tikrai nežinanti, bet „tai maža valstybė tarp Skandinavijos ir Jugoslavijos“. Paklausiau, ar tai galėtų būti Lietuva. „O je, je, Lietuva“, atsakė mergaitė, pademonstruodama savo neblogą geografijos žinojimą. Reikėjo susirasti čiagimius tautiečius. O tai būtų buvę nelengva, nes telefonų knygelėje jų nėra. Čia daug prisidėjo vietinė UPI siuntinių įstaigos išvežiojimo, nuvežusi iš Chicago mums siuntinimus lietuviškus delikatesus tiems Pavalonams. Juk tokiuos panašios pavardės! Lietuviško sąžiningumo siuntinio gavėjai paskambino, nuvažiavo, susipažino ir susidraugavo.

Reikia tikėtis, kad su nauja vyriausybe ateis naujų idėjų, naujų planų ir programų. Reikia laukti, kad bus pakeltos naujos mokyklų algos, kad jos patrauks iš pramonės ir biznio pasaulio daug gabių mokytojų, idealistų švietėjų, kuriems rūpės ne tik žinių perdavimas, bet ir auklėjimas bei moralinis jaunų amerikiečių ugdymas, kad iš mokyklų išeitų ne tik beraščiai gyvuliukai, siekiant jaunų amerikiečių patenkimo bet kuria kaina, bet išeitų tikri demokratinio pasaulio vadai, pavyzdžiai žmonės, kurie, aukštai išlavinto proto, rankų ir sąžinės žmonės. O tokių išsina ir iš Amerikos švietimo sistemos, tik čia turbūt daugiau šeimų, o ne sistemos nuopelnas.

PRIVERSTINA APDRAUDA

Illinois gubernatorių Thompson pasirašė įstatymą, kuriuo automobilių ir autobusų apdrauda yra būtina. Įstatymas pilnai įsigalios 1990 m. sausio 1 d. Galios 4 metus, o paskiausias galės būti vėl pratęstas. Įstatymu nevykdantiems bus didelės baudos. Dabar Illinois valstijoje yra apie 7 milijonai motorinių vežimų, kurių apie 2 mil. neturi apdraudos. Įstatymas įpareigoja taigai išsiimti apdraudą, saugančią prieš vairuotojus be apdraudos.

ISSIKELIA FABRIKAS

Rheem fabrikas, gaminęs vandens šildytuvus, iš Chicago pietvakarių išsikelia į Meksiką. Apie 600 tarnautojų neteks darbo.

BALTASIS BANGINIS

HERMAN MELVILLE

ROMANAS

Išvertė P. Gaučys

2

Be šio nepaprasto personažo vaizdavimo, M. pasistatė sau uždavinį atvaizduoti banginių medžioklės epopėją iš tų laikų, kada burinio plaukiojimo pavojai, persteigę ir ietimi puolimai, persekiojant eldijoje, virve prisirišusioje prie pabaisos, kuri neria į gilumas, suteikia šiai jūreivio amato formai didingą vaizdą. Melvillui pavyko gilios poezijos švytesiu apšviesti netgi šito drąsaus žygio šlykštumus. Visą romaną dominuoja Achabo charakteris, kuris prašoka gyvos tikrovės realumą, nes autorius duoda supratimą, kad jis jame įsijaučia visą žmoniją. Achabas yra epo didvyris, žmogaus simbolis, įsijaučiančios savo dvasios jėgą, sukilusį prieš likimą. Achabas maistauja prieš blogį, įsijaučiantįsi Baltajam Banginyje. Kaip amerikiečių rašytojas Lewis Mumford pažymi, „Baltasis Banginis“ yra simfonija: joje panaudojamos visos kalbos ir minties priemonės, vaizduotė, aprašymas, filosofija, gamtos mokslas, teatras, lauzyti ritmai, paveikslai ir simboliai tam, kad išplėstų ir išlaikytų didžiųjų temų ir pasiektų vienintelio pilnutinio efekto“.

Kartu su tuo romanu mus žavi jūros vaizdais, kurie laikomi vienas gražiausių pasaulio literatūroje, nes Melvillis buvo nepaprastas marinistas ir jūros dainius.

„Baltojo Banginio“ vertimą pateikiame su trumpine, išleisdami banginių rūšių aprašymus ir kitus autoriaus nukrypimus nuo pagrindinės temos.

P. G.

I. Nuojaautos

Vadinkite mane Izmaeliu. Prieš keletą metų – nėra reikalo nurodyti tikslų laiką – mažai teturėdamas ar visiškai būdamas bepinigis ir beveik neturėdamas ką veikti žemyne, aš pasiryžau truputį paplaukioti ir pamatyti vandeninę pasaulio dalį. Toks yra mano būdas išlaikyti liūdesį ir sutvarkyti kraują apytaką. Kai aš pasijuntu įširdes, kai niūrus, lietingas lapkritis įsigali mano sieloje, kai prieš savo norą sustoju ties karstų parduotuvių langais ir velkuos paskutinis kiekvieno sutiktojo laidotuvių eisenoje ir ypatingai, kai mane apvaldo toks siutis, kad reikia didelių pastangų susitvarkyti, kad tyčia neišeičiau į gatvę ir nepradėčiau metodiskai svaidyti nuo praevių galvų skrybėles, – tada įsijaučiu, kad jau pats laikas galimai greičiau išplaukti į jūrą. Tai man atstoja pistalietė ir kulka. Su filosofiku pagyrušniku Katonas persiveria kardu, o aš ramiai lipu į laivą. Ir čia nieko stebėtina, nes dauguma žmonių jaučia savotišką patraukimą prie jūros.

Štai, pavyzdžiui, New Yorkas su savo Manhattano sala, molu supamas, kaip Indijos vandenyno salos koralų rifų. Pavaikščiokite ten kurią mieguistą sekmdienio popietę ir pamatysite tūkstančius žmonių, stovinčius kaip tylūs sargybinius aplinkui miestą ir įsivajojusius į jūros sapnus. Kai kurie atsislieja į sijąs, kiti besėdį ant molų, tretį bežiūrį į laivus, atplaukusius iš Kinijos. Bet jie visi žemyno gyventojai, per visą savo gyvenimą uždarę tarp keturių sienų, priristi prie stalų. Kodėl? Argi dingo žalieji laukai? Juos traukia jų akims nematomas mirazas.

Taigi, kai aš sakau esąs praręs išsiruoti į jūrą, kai man pradeda raibti akys, nemanykite, jog aš vykstu kaip keleivis; nes, norint pakeliauti, reikia turėti

pinigų. Be to, keiviviai serga jūros liga, tampa priekabūs, kencia nemiga ir nuobodžiauja. Ne, aš niekad nevykstu kaip keleivis, nei juo labiau, kaip kapitonas ar virejas. Aš palieku garbę ir panašų pareigų svarbą tiems, kurie jas mėgsta.

Ne, kai aš vykstu į jūrą, vykstu, kaip paprastas jūreivis. Tiesa, jūreiviui reikia nuolatos šokinėti, nelygiant žiogui pievoje. Iš pradžių tai labai nemalonu. Bet su laiku žmogus apsipranta su viskuo.

Niekai, jeigu koks šurkštus, kapitonas man liepia stverti sluotą ir pašluoti denį. Ką reiškia toksai menkas darbas amžinybės mastu matuojant? Argi jūs tariate, kad arkangelas Gabrielius mane mažiau vertina už tai, kad aš greitai įvykduo seno krieno isakymus? Pasakykite, kas gi nevergautja? Užtat kapitonas gali man įsakinti ką tinkamas ir netgi apkulti. Aš jaučiu pasitenkinimą, žinodamas, kad vienai ar kitaip, visi turime kam nors tarnauti, trinti kito pečius ir būti patenkinti.

Antra vertus, aš visada vykstu kaip jūreivis dar ir todėl, kad už mano vargą man sumoka, tuo tarpu, kai keleivis negauna nė cento. Priešingai, patys keleiviai turi užsimokėti. O jų yra didžiausias skirtumas tarp gauti atlyginimą ir pačiam apsimokėti. Turėti kam nors mokėti ar tik nebus didžiausia bausmė, kokią turime kentėti už anos rojaus poros obuolio pavogimą. Ir priešingai – gauti atlyginimą, – kas tam gali prilygti? Palankumas, su kuriuo žmogus prisistato gauti atlyginimą iš tikrųjų yra nuostabus, juo labiau, kad tikime pinigais esant visokio blogio priežastimi, ir kad joks turčius neižengs į dangaus karalystę. Aiman, kaip džiaugsmingai mes patys save nustumiame į pragarą.

(Bus daugiau)

BOSTONO ŽINIOS

MOKSLO METŲ PRADŽIA

Lituanistinė mokykla naujus mokslo metus pradės rugsėjo 10 d. Blue Hills Regional Technical H.S. Canton, MA. Pradėsime 3v. Mišiomis, aukojamomis klebono kun. Kontauto 10 val. ryto mokyklos patalpose.

Mokyklai vadovauti ir toliau sutiko Daiva de Sa Pereira. Mokytojus: Jūratė Aukštikalnienė, Aldona Dabrilienė, Maya Goštautaitė, Jūratė Lalienė, Marius Navickas, Liūda Senušienė. Mokyklai dar trūksta vieno mokytojo ar mokytojos. Galintieji mokytojai, prašomi kreiptis į direktorę, arba į tėvų komitetą, kurį šimet sudaro: pirm. G. Banaitis, vicepirm. L. Kiliulienė, sek. A. Navickienė, būdiniųjų vadovė Judita Husson, išd. A. Kazakaitis. Tautinių šokių grupei vadovaus G. Ivaška ir R. Mickūnienė; padėjėjos – L. Subatienė ir V. Veitienė. Programos koordinatore pareigas sutiko atlikti A. Lingertaitienė.

Metinis mokyklos banketas numatomas lapkričio 26 d. Lietuvių Piliėčių draugijos patalpose. Jūsų visų dalyvavimas ir parama mūsų mokyklai yra nepaprastai svarbi. Prašome visas kitas organizacijas tą savaitgalį jokių renginių neruošti.

Šia proga norėtume paraginti visus tėvus, turinčius mokyklinio amžiaus jaunimą, atvežti jį į lituanistinę mokyklą.

Tėvų komitetas

„LAISVĖS VARPAS“ Kviečia

Šakotoje „Laisvės Varpo“ veikloje atskirai barą sudaro kultūriniai renginiai. Jie reikšmingi trim pūriais: 1. Bent moraliskai rodo mūsų įvertinimą ir paramą lietuviams meninkams, kurie savo talentu, pasiektais laimėjimais ir darbu atskleidžia mūsų tautinę kultūrą už Lietuvos ribų; 2. Pateikia lietuvių visuomenei kultūrinę atgaivą, kuri svetimoje aplinkoje stiprina išvargintą lietuvių dvasią; 3. Eventualių piniginių lūkesių prisidėda prie igalimumo atlikti kitus „Laisvės Varpo“ darbus, kaip sekmadienines radijo programos lietuvių ir anglų kalba, specialios radijo programos anglų kalba įvairioms amerikiečių radijo stotims Vasario 16 ir Tragiškųjų birželio įvykių proga, nuolatinis pagrindinės lietuvių spaudos informavimas apie Bostono ir apylinkės lietuvių veiklą.

Rugsėjo 25 d. 3 val. po pietų So. Bostono Lietuvių Piliėčių d. jos trečio aukšto salėje, 368 W. Broadway, So. Bostone, MA, įvyks jau 59-tasis tos rūšies „Laisvės Varpo“ renginys. Jame programą atliks operos solistė Audronė Gaiziūnienė, sopranas, iš Chicago, solistas Benediktas Povilavičius, bosas, iš Bostono ir pianistas dr. Saulius Cibas iš Bostono. Koncerto programą sudarys lietuvių liaudies dainos, mūsų kompozitorių kūriniai ir ištraukos iš įvairių operų.

I rengiamo koncerto programos knygutę bus įrašyti visi, kurie parems koncerto rengimą piniginiu. Normos yra tokios: 1. Įrašymas koncerto globeju – 100 dol.; 2. Viso puslapio sveikinimas ar skelbimas – 100 dol.; 3. Įrašymas koncerto garbės rėmėju – 50 dol.; 4. Įrašymas koncerto rėmėju – 25 dol.; 5. Įrašymas koncerto talkininku – 10 dol.

Maloniai kviečiu Jus pagal galimybę įsijungti vienu nurodytą būdą į koncerto rengimą. Galimai skubėsi Jūsų atsiliepiamas bus aukštai vertinamas.

Cekius malonėkite rašyti „The Liberty Bell“ vardu.

Programos knygutės medžiagą spausuvei reikia atiduoti rugsėjo 6 d., tad malonėkite ligi tos dienos pranešti savo apsisprendimą ir prisiųsti savo sveikinimo ar skelbimo tekstą bei fotografiją, jei pageidautumėte, kad ji būtų panaudota.

Teisingai sakoma, kad daug rankų didelę našą pakelia. Jūsų ir kitų paramos dėka „Laisvės Varpas“ dar vis atlieka tai, kas reikalinga kovos dėl Lietuvos laisvės dvasiai stiprinti ir lietuvių bei palaikyti bei ugdyti, mūsų tautinei kultūrai populiarinti ir skatinti.

Petras Viščinis

DAILĖS DARBŲ PARODA

Cambridge Public Library patalpose nuo rugpjūčio 22 d. ligi rugsėjo 3 d. vyksta Irenos Manomaitienės dailės darbų paroda. Ji lankoma bibliotekos darbo valandomis. Parodoje išstatyta 10 aliejinių paveikslų. Jų tematika – gelės ir Kauno vaizdas. Parodos lankymas nemokamas.

TRADICINIS PIKNIKAS

Nukryžiuotojo Jėzaus seserų vienuolyno tradicinis Darbo dienos piknikas įvyks Darbo diena, rugsėjo 5-tąją. Jis pradės 11 val. ryto šv. Mišiomis, kurias atnaušaus kun. Justinas Steponaitis. Po Mišių veiks lietuviškų valgių stalai, bus įvairių dovanų paskirstymas, šokiai, grojant J. Paseikos orkestrui.

DĖMESYS VASARIO 16-SIOS GIMNAZIJAI

Rugpj. 21 d. laidoje „Laisvės Varpas“ perdavė platų Alfonso Petručio pasikalbėjimą apie Vasario 16-sios gimnaziją su tos gimnazijos direktoriumi Andriumi Šmitu. Pasikalbėjimu išryškintas Vasario 16-sios gimnazijos vaidmuo ne tik Vokietijos, bet viso laisvojo pasaulio lietuvių gyvenime. Vakarų Vokietijos parama tai gimnazijai, reikalinga sutelkti lietuviams nustatytą sumą, kad nebūtų nutraukta vokiečių parama, o taip pat pažymėta, kad gimnazija laukia mokinių iš įvairių kraštų, nes tai viso laisvojo pasaulio lietuvių gimnazija. Dar nurodyta, kad gimnazija tapo viso Vokietijos lietuvių kultūrinio gyvenimo centru. Jos turimas neįdomas turtas yra pats didžiausias lietuvių turtas laisvame pasaulyje. Jos savininku yra Vokietijos Lietuvių Bendruomenė. Tai didelis lietuvių investavimas. Bet dar didesnis investavimas sudaro lietuvių jaunimas, kuris mokosi Vasario 16-sios gimnazijoje.

J. KAIRYS – SUKAKTUVINIKAS

Rugpjūčio 16 d. sukako 70 metų Juozui Kaiui, Fitzmaurice Motor Sales savininkui iš Brocktono, uoliam „Laisvės Varpo“, Balfio ir kitų lietuviškų reikalų rėmėjui. Laimingu sutapimu į sukaktuvininko brandaus amžiaus šventę galėjo atvykti ne tik jo sūnūs – Juozas iš Chicago (kur jis ruošia daktarą iš ekonomijos), medicinos daktaras Jonas iš Philadelphia, o taip pat sūnėnas Jonas Degesys su žmona Angele iš Vilniaus, atvežę gražių lietuviškų dovanų iš tėviškes.

Toje Juozo Kaiio šventėje pynėsi dvigubi jausmai: sukaktuvininkui buvo linkima geros sveikatos, visokeriopos sėkmės ir ilgiausių metų, o svečiams iš Lietuvos – kuo plačiau susipažinti su lietuvių gyvenimu ir veikla už Lietuvos ribų, galimai

Inz. Vytautas Vidugiris iš Kalifornijos respublikonų konvencijos New Orleans, Louisianoje.

MELO ŽMONĖS

S. PUKNYS

Leninas yra pasakęs, kad šimtą kartų pakartotas melas virsta tiesa. Lietuviški komunistiniai pirmūnai Snieckus, Gedvilas, Paleckis, Guzevičius, Venclova, Cvirka ir kiti, raudonosios armijos remiami, apsvaigę Lenino „mokslu“, stvėrėsi kurti tarybinį rojų Lietuvoje.

Šiandien skaitant jų atsiminimus darosi koku. Sunku tuos buvusius žmones suprasti. Pagal juos, visus mūsų nepriklausomas laikotarpis (jį vadina buržuazinės valdžios laikotarpis) buvęs tik neturtingų žmonių išnaudojimas arba jų

prasmingiau praleisti viešnage šalyje, kurioje jų dėdė gražiai įsikūrė ir susitvarkė, bet nežemiško savo tėviškes, artimųjų joje, bei reikalo padėti savo tautai, siekiančiai šviesesnės ateities.

„LAISVĖS VARPAS“

Tai vienintelė lietuvių radijo programa Bostono ir apylinkės lietuviams, perduodama sekmdieniais 9-10 val. ryto iš radijo stoties WCAV-FM 98. Vedėjas – Petras Viščinis, 173 Arthur St., Brockton, MA, 02402, telefonas (508)586-7209. Programos metu skambinti telefonu: (508) 587-9898.

RENGINIAI

Tautos šventės minėjimas, rengiamas LB-nės Bostono apylinkės, rugsėjo 10 d., šeštadienį, 7 val. vakaro So. Bostono Lietuvių Piliėčių d. jos trečio aukšto salėje ir rugsėjo 11 d., sekmadienį, 10:15 val. ryto Sv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje So. Bostone.

Lietuviškų filmų vakaras rugsėjo 17 d., šeštadienį, 6:30 val. vakaro So. Bostono Lietuvių Piliėčių d. jos trečio aukšto salėje. Rengėjas – So. Bostono Lietuvių Piliėčių d. ja.

„Laisvės Varpo“ rudens koncertas rugsėjo 25 d. 3 val. po pietų So. Bostono Lietuvių Piliėčių d. jos trečio aukšto salėje, 368 W. Broadway, So. Boston.

Spalio 2 d. – Gobelenų ir dailės darbų paroda. Rengia Lietuvių Tautodailės instituto skyrius.

Balfio 72 skyriaus pobūvis lapkričio 5 d. 6:30 val. vakaro Sandaros salėje, 30 Intervale St., Brocktone.

Lapkričio 13 d. – Henriko Nagio poezijos rėčialis. Rengia Lietuvių Tautodailės instituto skyrius.

Martyno Jankaus šaulių kuopos veiklos 30-ties metų sukakties minėjimas lapkričio 19 d. 6:30 val. vakare Sandaros salėje, 30 Intervale St., Brocktone.

Sv. Petro lietuvių parapijos So. Bostone metinis banketas 1989 m. balandžio 23 d. Lantana restorane Randolphe.

P. V.

suvaryti juos į kolūkius. Per vienerius 1949-uosius metus į kolūkius suvaryta daugiau kaip pusė Lietuvos valstiečių. Pagrindinės kolektyvizavimo priemonės – ekonominio valstiečių terorizavimas ir tremimas į Sibirą.

A. Venclova apie tarybinę Lietuvos konstituciją rašo: „Iš tų dienų gerai atsimenu gausingus ir ilgus posėdžius „Pažangos“ rūmuose, Laisvės alejoje, naujosios L.T.R.S. konstitucijos projektui paruošti. Projektą svarstė Justas Paleckis, Adomas Meskupas, Povilas Pakarklis ir kiti. Paėmę pagrindinius Tarybų Sąjungos konstitucijos dėsnius, išreiškiančius naujosios darbininkų ir valstiečių valstybės esmę, stengėmės į projektą įdėti ir visą tą specifiką, kuri buvo būdinga mūsų jaunai respublikai. Seimas, susirinkęs rugpjūčio 24-25 dieną į naują sesiją teisingumo ministerijos rūmuose konstitucijos projektą apsvartė ir priėmė.“ („Vidurdienio audra“ 16 p.)

Konstitucijos reikalavimai „Gimtas kraštas“ š.m. 31 numerio rašo: „Akademikas Vytautas Maziulis, akademijos narių korespondentai Juozas Bulavas, Kazys Ulvydas, Zigmas Zinkevičius, filologijos daktarai Vytautas Ambrazas, Aleksas Girdenis, Jonas Palionis, Aleksas Vanagas, filosofijos mokslų daktaras Bronius Kuzmickas, filologijos mokslų kandidatai Kazimieras Garša, Laima Grumadienė, „Tiesoje“ rašo, kad lietuvių kalba iki šiol buvo dažnai stumiama iš visuo-menių ir politinių sričių, taip pat iš mokslo, gamybos ir aptarnavimo sferų. Rusiškose pasų dalysse priverstinai slavinamos lietuvių tėvų vardų formos, pridedant rusiškų tėvavardžių priesagos (-ovič, -evič, -ovna, -evna).

Persitvarkymo sąlygomis jokiu būdu negalima leisti toliau keroti tokios rūšies prievartai ir į rusišką tekstą būtina gražinti tėvo vardo lietuvišką kilmininko formą – Jono, Antano ir t.t. Mokslininkai siūlo suformuoti Lietuvos konstitucijos straipsnį: „Valstybinė Lietuvos T.S.R. kalba yra lietuvių kalba“.

Aprašomi atvejai, paimti iš okupuotos Lietuvos spaudos, vaizdžiai patvirtina lietuvių išeivių ilgų metų teigimą, kad melas yra rusiško komunizmo pastovus palydovas.

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

RE/MAX REALTORS

GREIT PARDUODA

RIMAS L. STANKUS

361-5950 636-6169

Norintieji PIRKTI ar PARDUOTI NAMUS per šią įstaigą, prašome paminti, kad esate arba norite būti Rimo Stankaus klientais. Nuosavybės įkainavimas nemokamas.

HELP WANTED

DEISEL MECHANIC SOUTHWEST AREA

Need an exp. deisel truck mechanic. Top wages for someone with initiative & motivation. Excellent benefits. Need good drivers license & own tools. Must read, write & speak fluent English. Apply in person. Tri State Truck Service, Inc. 8040 S. Roberts Rd. Bridgeview

FOR RENT

DIRSE APTS. — Motel sav. GENĖ

DIRSE praneša, kad persikėlus į naują vietą, 3614-16 Gulf Blvd., St. Pete Beach, FL 33706, tel. 813-367-2668, jau pasirodė svečių atostogautojų maloniai priimti. Nuosavybė ant jūros kranto; su visais patogumais.

IEŠKO

Ieškomi Stanislova ir Vincentas Slavinskai, prieš II Pas. karą gyvenę Chicagoje, arba jų vaikai. Zinantieji prašom pranešti: Vincentai Arūnienė, Šiauliai 235410, Basanavičiaus 1-14, Lietuva.

REAL ESTATE

MLS KOMPIUTERIŲ

pagalba galite PIRKTI ar PARDUOTI NAMĄ mieste ir priemiestiuose. Sąžiningai patarnaus

J. BACEVIČIUS

BELL-BACE REALTORS
INCOME TAX — INSURANCE
6529 S. KEDZIE
778-2233

GREIT IR SAŽINGAI PATARNAUJAME PIRKIME

BEI PARDAVIME NUOSAVYBIŲ.

Nemokamai įkainuojame jūsų nuosavybę, taip pat pristatysime pagal pageidavimą, sąrašą parduodamų namų jūsų ieškomoj apylinkėje, mieste ar priemiesty. Suinteresuoti prašau skambinti ar užtekt pas.

BUDRAITIS REALTY

6600 S. Pulaski
767-0600

MISCELLANEOUS

A VILIMAS MOVING

Tel. 376-1882 ar 376-5996

10%—20%—30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus.

FRANK ZAPOLIS

3208 1/2 West 95th Stret
Tel. — GA 4-8654

ELEKTROS

[VEDIMAI] — PATAISYMAI

Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu ir žmiesių. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.

655-2020

KLAUDIJUS PUMPUTIS

Kaišiadorių vyskupija VI tomas

Šiame paskutiniame tome aprašoma ne tik Kaišiadorių vyskupija, bet jame dar talpinama visų jau anksčiau išleistų tomy bendroji dalis: papildymai, atitaisymai, vadynai...

Architektūriniai įvykių aprašymai yra dr. inž. Jurgio Gimbuto. Puošnus, gerai paruoštas leidinys: 608 psl. 772 iliustracijos, kietais viršeliais. Paruošė spaudai ir išleido Am. Lietuvių Bibliotekos Leidykla (Lithuanian Library Press).

Atspausdino Morkūno spaustuė. Kaina su persiuntimu \$27.00. Užsakymus siųsti: DRAUGAS 4545 W. 63rd St. Chicago, IL 60629 USA

Illinois gyventojai dar pridėda \$1.84 valstijos mokesčio.

Kaišiadorių vyskupija

DRAUGE GAUNAMI NAUJAUSI LEIDINIAI

EGLE ŽALČIŲ KARALIENĖ. Apsaka. Paruošė R. Račkauskienė, N. Mackevičienė. Liet. anglų kalbomis. 40 psl. 1986	\$3.00
KALBĖKIME LIETUVIŠKAI (vaikams) Nij. Mackevičienė. 88 psl. 1987	\$3.00
PELENĖ (knyga ir kasėdė) Nij. Mackevičienė, R. Račkauskienė, G. Valiulienė. 37 psl. 1982	\$5.00
MEŠKIUKAS RUDNOSIUKAS. Vytė Nemunėlis. 22 psl. 1966	\$4.00
ŠAMO EŽERO SEKLIAI. Apsaka. Nijolė Jankutė. 133 psl. 1988	\$6.00
PARKAS ANAPUS GATVĖS. Apsaka. D. Brazytė-Bindokienė. 137 psl. 1973	\$3.00
MANO KARTOS LIKIMINIAI METAI. Poezija. Balys Gaidžiūnas. 104 psl. 1980	\$5.00
KRIKŠTO VANDUO JONINIŲ NAKTĮ. Poezija. Kazys Bradūnas. 94 psl. 1987	\$8.00
SAUJA SKATIKŲ. Detektyvinių romanų serija. Nr. 1. Kazys Almenas. 198 psl. 1988	\$10.00
LIETINGOS DIENOS PALANGOJE. Det. romanų serija. Nr. 2. Kazys Almenas. 200 psl. 1988	\$10.00
ISLAMAS. Religija, kultūra, valstybė. Antanas Rubšys. 109 psl. 1987	\$5.00
VERTYBĖS IR DOROVĖ. Moralinės filosofijos pagrindai. Juozas Leonas Navickas. Liet. kat. m. akad. 234 psl. 1988	\$25.00
RINKTINIAI RAŠTAI. Filosofinės studijos. Stasys Šalkauskis. 687 psl. 1986	\$40.00
DALIA. Romanas. Vacys Kavaliūnas. 236 psl. 1983	\$10.00

Pastaba. Užsakant knygas per paštą, pinigų nesiųsti, užsimokėsite gavę sąskaitą, kurioje bus pridėta ir persiuntimo išlaidos.

DABAR ESATE DAR ARČIAU SAVO PINIGŲ

„Cash Station“ korteleis priima šios Standard Federal įstaigos:

BRIGHTON PARK
4192 South Archer Avenue

GARFIELD RIDGE
6141 South Archer Avenue

*Cash Station is a registered trademark of Cash Station, Inc.

LIŪDNAS VAIKŲ LIKIMAS

K. BARONAS

Mūsų korespondentas Europoje

„1948 m. pavasaris. Prie Berlyno Perkūno kepyklos (vokiečiai rašo Perkun) sustoja automašina. Iš jos išlipa vyras ir moteris, tiesiai žengdami į savininko namus. Jis jų laukia su maža, šviesiaplauke mergaite, gražiu nauju apsiaustu. Ji yra Laila, šešiametė Perkūno šeimos vaikaitė. Svetimieji atvyko ją paaimti. Moteris maloniu šypsniu ir ištistom rankom stengiasi mergaitę paaimti į savo glėbį. Ji nesiduoda. Laila savo mažom rankutėm apsupa moterės kojas. Ji pradeda verkti. Nešama Laila šaukiasi senelių

Tokiais sakiniiais „Manheimer Morgen“ dienraštis pradeda ilgą straipsnį 46-metės šiaurinės norvegės, nepažinusios savo vokiečio grandinio tėvo, žuvusio Suomijos fronte.

Tai drama, įvykusi beveik prieš 40 m., išsikėlus vokiečių daliniams neutralios Norvegijos valstybėje. Vokiško dienraščio korespondentas aplankė norvegės socialinės globos duotame bute, gaudamas iš Lailos tokius atsakymus: kas aš esu – norvegė ar vokiečių? O gal nei viena nei kita! Šiandieną šešiametė Laila yra 46 m. Tove – Laila Strand, po sunkios skilvio operacijos, pripažinta „anksčiau“ pensininke. Tai ne vienos Lailos drama ar likimas, bet virš 9 tūkst. Norvegijoje gimusių karo vaikų, kurių tėvai yra vokiečiai kariai. Norvegai tokias moteris žiūrėjo su didžiausia panika, tačiau H. Himmler laikė vokiečių tautos prieaugliu, nes vokiečiai rasei norvegiską kraują buvo priiminę. Karo metu tokios norvegės buvo labai gerai aprūpinamos. Joms nenorint toliau vaikų rūpintis – jie buvo tuoj pat Vokietijoje adoptuojami ir jau auklėjami vokiškoje dvasioje.

Lailos Strand trumpa gyvenimo istorija, labai panaši gal į tūkstančių vaikų. Jai gimus, tėvas Verneris Perkūnas perkliamas į Suomijos frontą, kur jis randa mirtį. Motina nenori Lailos pas save auginti, 1943 m. atiduodama senelių globai Vokietijoje. Karo pabaiga. Norvegijoje vyksta „atsiskaitymas“ ne tik su tautos išdaviškais – kvailiais, bet ir karo „nuotakų“ – sužieduotinėm, nukerant joms plaukus, uždarant į stovyklas. Atviruose laikuose redakcijoms reikalinga tokie vaikai išsiųsti „kur pipirai auga“. Tokie vaikai buvo žeminami, pajuokiami, vadinant juos įvairiais vardais. Vokiečiai korespondentas cituoja norvegų rašytojo ištraukas: devynmetė Inga aplanko sostinės kiną. Neprasidėjus filmui, salėje girdimi pavieniai balsai – kekšės vaikas, kekšės merga... Netrukus visa salė skanduoja tuos pačius žodžius. Inga išbėga iš salės...

1947 m. Norvegijos parlamentas nesantuokoje gimusius vaikus ir adoptuotus Vokietijoje nutarė gražinti į Norvegiją. Į pagalbą atėjo UNRRA, vėliau IRO bei Vokietijos Raudonasis Kryžius. Pasirodė, kad adoptuoti vaikai turėjo labai geras gyvenimo sąlygas, buvo naujų tėvų mylimi. Gražinus į Norvegiją daugumas motinų savo vaikų visiškai nelaukė ir nenorėjo jų priimti į namus. Valstybė buvo priversta talpinti juos prieglaudose.

Lailos likimas buvo kiek skirtingesnis. Ją motina ir patėvis priėmė į namus, tačiau Laila kalbėjo tik vokiškai ir buvo jų vadinama „vokiška kiauale“. Jai

esant 15-kos metų, patėvis mėgino net išprievartauti. Ji paliko motinos namus, devyniolikos metų ištekojo, susilaukusi sūnaus ir duodama jam savo tėvo Vernerio vardą. Ji susisiečia su seneliais, vyksta susirašinėjimas, kuris staiga vieną dieną nutrūksta. Užklausta Rytų Vokietijos vyriausybė jokio atsakymo nedavė.

Panašų į Norvegijos vaikų likimą, šiandieną galima rasti beveik kiekviename krašte, kur buvo okupuota ar kokia „draugiška“ kariuomenė. Apskaičiuojama, kad vien tik iš juodos rės karių galima būtų Vokietijoje sudaryti bent tris „vokiškas“ divizijas. Keletą kartų užklaustas angliškai tamsiaodis, puikiai ir tai bavariska tarme man atsakė – aš esu vokiečiai...

PADĖKA

A.†A.

TEODORA SERAPININĖ SKABLAUSKAITĖ

Po daugelį metų trukusios skausmingos ligos, staiga mirė 1988 m. rugpjūčio 12 d. ankstyvą rytą.

Nuoširdi mano padėka prel. J. Prunskui, Šv. M. Marijos Gimimo par. kleb. kun. J. Kuzinskui, kun. J. Juozevičiui, kun. K. Kuzinskui, kan. V. Zakarauskui už maldas koplyčioje, o kan. V. Zakarauskui – už gedulingas pamaldas bažnyčioje bei už atliktas apeigas kapinėse.

Pagarbi mano padėka Vytauto Didžiojo Šaulių Rinktinės vadui Alfonsui Paukščiui už pavyzdinai suorganizuotą laidotuvių apeigų tarnybą: garbės sargybą prie karsto, pravestą ateisveikinimą su Velione; čia dar po jautrų žodį tarė: kun. K. Kuzinskas, St. Vanagūnas ir A. Repšienė. Nuoširdi padėka vėliau tarnybai, karsto nešėjams; dėkoju visiems Velionės gerbėjams, atsilankiusiems koplyčioje, dalyvavusiems pamaldose ir palydėjusiems ją į amžino poilsio vietą; dėkoju už gausias Šv. Mišias, Tautos Fondui bei kitiems tikslams nurodytas aukas. Dėkoju už atsiųstas gėles.

Dėkoju Lietuvos Dukterų draugijos pirm. St. Paulionienei prasmingu žodžiu atsisveikinusiai su Draugijos nare ir kartu su Putnamo seselių rėmėjomis, vadovaujant kun. J. Juozevičiui, atkalbėjusioms rožinė.

Iš širdies dėkoju sol. Praurimelei Ragienei už jautriai bažnyčios skliautais nuaidėjusias giesmes pamaldų metu ir muz. Manigirdui Motekaičiui už švelnią vargonų palydą Praurimės giesmėms.

Dėkoju ir laidotuvių direktoriui D. Petkui su padėjėjais už tvarkingai ir gražiai pravestas laidotuvių apeigas.

Pagarba ir širdinga mano padėka visoms bei visiems, mane ištikusioje nelaimėje taip nuoširdžiai padedantiems. Skausme, liūdesyje ir vienišoje vienvietėje likę

a.a. Teodoros vyras Ignas Serapinas

Mylimam Vyru

A.†A.

STASIUI RAMUI

mirus, jo žmonai JUZEI, visiems giminėms ir artimiesiems reiškiamame nuoširdžią užuojautą. Velionį teldi amžinoji laimė ir ramybė Dangaus Karalystėje.

K. V. Vaitkevičiai
J. P. Kinderiai
S. M. Mickevičiai

A. Bukšnienė
O. Dainienė

A.†A. ONA LAURECKIENĖ

SMILINGYTĖ

Gyveno Indiana Harbor, Cicero ir Downers Grove, IL. Mirė 1988 m. rugpjūčio 29 d.

Gimė 1897 m. spalio 17 d. Lietuvoje, Plungės valstijoje, Prusalių kaime. Amerikoje išgyveno daug metų.

Pasiliko dideliame nuliūdime Lietuvoje, Klaipėdoje dukte Rūta Astrauskienė, Čikagoje dukters: Dana Domarkienė, Meilutė, Birutė Pankienė, Adelė Baltrušaitienė; sūnus Tonis ir jų šeimos; keturiolika anūkų, vienuolika proanūkų, du pro-proanūkai.

Velionė buvo našlė a.a. Stanislovo.

Kūnas pašarvotas trečiadienį, rugpjūčio 31 d. nuo 3 iki 9 v.v. Butkus-Petkus koplyčioje, 1446 S. 50th Ave., Cicero, IL.

Laidotuvės įvyks ketvirtadienį, rugsėjo 1 d. Iš koplyčios 9 val. ryto bus atlydėta į Šv. Antano parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę dukters, sūnus, anūkai.

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus. Tel. 652-1003.

PADĖKA

1988 m. birželio mėn. 23 d. Santa Monikoje, Kalifornijoje staiga mirus mūsų mylimai Mamytai, Močiutei, Sesei ir Svainei

A.†A.

LAIMUTEI ŠLAPELYTEI GRAUŽINIENEI

patyrėme iš artimųjų daug užuojautos ir pagalbos.

Nuoširdžiai dėkojame prelatui Vincui Bartuškai, atlikusiam religines apeigas laidotuvių koplyčioje, Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje ir Sv. Kryžiaus kapuose.

Ačiū už prasmingus atsisveikinimo su velione žodžius Albinui Markevičiui, Lietuvos generaliniam garbės konsuliui Vytautui Čekanauskui, Vincui Trumpai ir Vladui Velžai. Ačiū Janinai Čekanauskienei ir Onai Deveikienei už giesmes bažnyčioje. Ačiū Lietuvos Diplomatinei Tarnybai, Santa Monikos lietuvių klubui bei A. ir K. Grigaičiams už gėlių vainikus. Ačiū už prašiusiems už velionę šv. Mišias, jai pagerbti aukojusiems Tautos ir lietuvių fondams, ačiū nešusiems jos karstą.

Dėkojame dalyvavusiems laidotuvėse, mums pagelbėjusiems laidotuvių metu ir vėliau, ypač Albinui ir Vitai Markevičiams. Nuoširdžiai dėkojame visiems, guodusiems mus bei reiškusiems mums užuojautą gyvu žodžiu, laiškais ir spaudoje.

Šeima

Mūsų mielai gimnazijos draugei NIJOLEI BIKULČIENEI, vyru STASIUI ir šeimai, jos Tėveliui

A.†A.

VLADUI SIRTAUTUI

mirus, giliausią užuojautą reiškia

Silvija Aleksūnienė
Dana ir Feliksas Lukauskai
Vida ir Romas Račiūnai

Mylimam Vyru ir Tėvui

A.†A.

ZENONUI VALAVIČIUI

mirus, gilioje skausmo valandoje likusius žmoną BRONĘ, sūnų ALBERTĄ, dukrą RŪTĄ ir kitus gimines nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Grabų ir Fedarų šeimos

A.†A.

STASIUI RAMUI

mirus, jo žmonai JUZEI ir posūniui VYTUI VAITKUI bei jo šeimai nuoširdžią užuojautą reiškia

Juozas ir Daila Liubinskai
Gilė Liubinskaitė
Aldis ir Loretta Liubinskai
Tauras Liubinskas
Linas ir Ingrida Liubinskai

DRAUGAS, trečiadienis, 1988 m. rugpjūčio mėn. 31 d.

5

A.†A.

VLADAS SIRTAUTAS

Gyveno Detroit, MI.

Mirė 1988 m. rugpjūčio 26 d., sulaukęs 75 m. amžiaus.

Pasiliko dideliame nuliūdime žmona Stasė, dukra Nijolė Bikulčienė, žentas Stasys, anūkai Algirdas su šeima ir Eugenijus, taip pat kiti giminės JAV-bėse, Kanadoje ir Lietuvoje. Kūnas buvo pašarvotas rugpjūčio 27 d. Val S. Bauza koplyčioje, 1930 - 25th St. Detroit, MI.

Laidotuvės įvyko rugpjūčio 29 d. Iš koplyčios velionis buvo atlydėtas į Šv. Antano parapijos bažnyčią, kurioje įvyko gedulingos pamaldos už velionio sielą. Po pamaldų buvo nulydėtas į Holy Sepulchre kapines.

Nuliūdę žmona, dukra, žentas ir anūkai.

Laidotuvių direktorė Yolanda Zaprackienė. Tel. 313-554-1275.

A.†A.

ADOLFUI MARKELIUI

iškeliavus Amžinybėn, liūdesio prislėgtai šeimai, žmonai ALDONAI, dukroms DAIVAI ir RITAI su šeimomis bei kitiems artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškia

Lietuvių Fondas

A.†A.

STASIUI RAMUI

mirus, liūdinčią žmoną, mielą JUZYTĘ ir visą šeimą nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Jucaičiai

GAIDAS—DAIMID

EUDEIKIS

TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE

4330-34 S. California Avenue

Telefonai – 523-0440 ir 523-9852

4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas – 927-1741-1

4348 S. California Avenue
Telefonas – 523-0440

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago
Telefonas – 476-2345

1410 So. 50th Av., Cicero
Telefonas – 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNUS LACKAWICZ

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

2424 West 69th Street – Tel. RE 7-1213
11028 Southwest Hwy. – Tel. 974-4410
9236 S. Roberts Rd. – Tel. 430-5700

BUTKUS – PETKUS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois
Telefonas – 652-1003

Sally

Donald M., Jr.

Midland Federal
Savings and Loan Association

70 metų aptarnauja lietuvius

Indėliai iki \$100,000.00
Aprausti Federalinės valdžios

MARQUETTE PARK
2657 WEST 69th STREET
925-7400

BRIGHTON PARK
4040 ARCHER AVENUE
254-4470

BRIDGEVIEW
8929 S. HARLEM AVE.
598-9400

APLINK MUS

x **Rugsėjo 5 d. yra Darbo dienos šventė**, todėl „Draugas“ tą dieną nedirbs. „Draugas“ neišsės po Darbo dienos antradienį, rugsėjo 6 d. Rugsėjo 6 d. visa „Draugo“ įstaiga dirbs kaip paprastomis dienomis ir išleis „Draugo“ rugsėjo 7 d. numerį.

x **Dr. Vytautas Dambra**, naujos Pasaulio Lietuvių Bendruomenės vicepirmininkas visuomeniniams reikalams, iš Venecuelos atvyko į Chicago, dalyvavo PLB posėdyje, kuriuose buvo perimtos visos knygos iš senosios PLB valdybos ir nustatyti veiklos planai ateityje. Ta proga jis, lydimas asistentų Česlovo Grincevičiaus, aplankė „Draugo“ redakciją.

x **Aras Dailidė**, kilęs iš Chicago, liepos 1 d. buvo pakeltas į komandieriaus U.S.N. laipsnį. Aras su žmona Ramune (Stravinskyte) ir dukra Lina šiuo metu gyvena Washington, D.C., apylinkėse. Aras Dailidė, kaip U.S. Navy atstovas, dirba Pentagono, o Lina lanko Washingtono lietuvių šeštadieninę mokyklą ir gražiai kalba lietuviškai. Abu tėvai aktyviai prisideda prie šios mokyklos veiklos ir išlaikymo. Sveikiname Arą su pakėlimu ir linkime šiai jaunai lietuviškai šeimai gražios ateities.

x **Šv. Pranciškaus seserų** vienuolijos rėmėjų metinis seimas bus spalio 2 d., sekmadienį, Marijonų koplyčioje ir salėje. Marijonų koplyčioje 11 val. bus šv. Mišios, po to pietūs salėje. Rėmėjams pirmininkauja Sabina Henson.

x **Henrikas Bajelis**, Los Angeles, Cal., „Draugo“ artimas bendradarbis, rėmėjas, atsiuntė 100 dol. dienraščio stiprinimui ir palinkėjo stiprybės ir sėkmės ateities darbuose. Nuširdus ir didelis aciū.

x **Balis Steponis**, Seven Hills, Ohio, atsiuntė 20 dol. savo spaudos palaikymui ir pratęsė prenumeratą vieneriems metams. B. Steponį skelbiame garbės prenumeratorium, o už auką labai dėkojame.

x **B. Mickus**, Michigan City, Ind., vienas iš dosniųjų „Draugo“ rėmėjų, pratęsė prenumeratą su visa šimtaine. B. Mickui, mūsų garbės prenumeratoriui, už dažną paramą labai dėkojame.

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
2649 W. 63 St., Chicago, IL 60629
Tel. — 776-5162
14300 S. Bell Rd., Lockport, IL 60441
Tel. 460-4866
Valandos pagal susitarimą

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. — 776-8700
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštadienį 9-6 val. vak.
1 val. d.

ADVOKATAS
Vytis Lietuvosninkas
2501 W. 69th Street
Chicago, IL 60629
Tel. 778-0800
Kasdien 9-6 val. vak.
Šeštadieniais ir vakarais
pagal susitarimą.

ADVOKATAS
ALGIRDAS R. OSTIS
201 E. Ogden Ave., Ste. 18-2
Hinsdale, IL 60521
Tel. 325-3157
Valandos pagal susitarimą

x **Kviečiame visus atsilankyti** į tradicinę Lemonto LB apylinkės gegužinę, kuri bus sekmadienį, rugsėjo 11 dieną, Ateitininkų namuose. Gegužinė prasidės 12 val. po pietų, tuojau po šv. Mišių De Andres koplyčioje. Bus skanaus maisto, gėrimų, laimėjimų ir proga bendrauti su draugais prieš pradedant rudens darbus.

x **Genovieve Giedraitienė**, St. David Bridgeporte parapijos vargonininkė, kurios garbei buvo įtaisyti nauji vargonai, aprašyta „Sun-Times“ rugpjūčio 30 d. laidoje „Chicago Profile“ skyriuje. Ten parašyta, kad ji yra lietuvių kilmės, kad jos vyras buvo Lietuvos vyčių narys (jau miręs), dukterys Alma Baer ir Genovieve Maluska. Pasakytas jos žodžiais, kad ji nėra vargonininkė, kuri moka giedoti, bet dainininkė, kuri moka vargonais groti. Įdėta ir jos nuotrauka.

x **Dariaus Girėno liuanistinė mokykla** naujosios mokslo metų pradės rugsėjo 10 d. Jaunimo centre. 9 val. ryto vyks visų mokinių registracija ir vadovėlių išsigijimas. Pirmosios pirmą dieną baigsis 12 val. Kviečiami visi ligšioliniai ir nauji mokiniai. Priimami visi lietuvių kilmės pradinės mokyklos amžiaus vaikai. Mokykloje veikia aštuoni skyriai ir vaikų darželis. Dirba patyrę mokytojai. Dėl informacijų kreiptis į mokyklos vedėją mok. Juozą Plačą, tel. 476-5381.

x **Joseph Ulaskas**, Sioux City, Iowa, pratęsė „Draugo“ prenumeratą, pridėjo 20 dol. paramai ir 10 dol. už laimėjimų šakneles, kurias gražino. J. Ulaską skelbiame garbės prenumeratorium, o už paramą labai dėkojame.

x **Vincas Urbonas**, Chicago, Ill., mūsų bendradarbis, lankėsi „Drauge“, pratęsė prenumeratą, išgijo naujausių leidinių už didesnę sumą ir dar įteikė 10 dol. auką lietuviškos knygos palaikymui. Nuširdus aciū.

x **Bronius ir Stella Pargauskai** iš Chicago, pakeisdami adresą, atsiuntė 10 dol. auką. Lucy Gudelis, Hot Springs, Ark., taip pat atsiuntė „Draugo“ paramai 10 dol. Nuširdus aciū.

x **K. Lietuvninkas** iš Hickory Hills, Ill., gražindamas laimėjimų šakneles, pridėjo 25 dol. auką lietuviškos spaudos stiprinimui. Labai dėkojame.

x **Dėmesio! Dėmesio!** Darbo Dienos savaitgalio šokiai, kuriuos rengia PLJS Chicago skyrius įvyks rugsėjo 4 d. 9 v. v. New Buffalo, MI, V.F.W. salėje. Gros „Gintaro“ orkestras. Įėjimas \$5.00. Informacijai skambinkite **Svajonei Kerelytei** 257-2558. (sk)

x **Lietuvių grupė** į Las Vegas spalio 27-30 d. Registracija iki rugsėjo 15 d. Travel Advisers, Inc., 312-524-2244. (sk)

x **Jaunučio Puodžiūno** baletų studija rudens sezoną pradės rugsėjo 7 d., trečiadienį. Nauji mokiniai ir suaugusių mankštoms klasei registruokites: tel. 778-7182 arba studijoje, 2418 W. Marquette Rd. (sk)

x **Dirbantis vyras** ieško kambario su baldais ir virtuve, arba be virtuvės. Rašyti: **John Barton**, 4401 S. Talman, Chicago, IL 60632. (sk)

x **Mutual Federal Savings** ieško kasininko-ės (teller) pilnam laikui. Reikia mokėti rašyti mašinėle. Skambinti 847-7747. (sk)

x **Estradinė dainininkė Violeta Rakauskaitė-Štromienė** atliks meninę programą „Draugo“ baliuje, kuris bus rugsėjo 25 d. Martinique restorano pokylių salėje Evergreen Parke. Baliai jau rengiasi dabar daugelis „Draugo“ artimųjų ir rėmėjų, užsakydami bilietus prie stalų ar sudarydami dešimt žmonių stalą.

x **Inž. Mindaugas Kašuba** su savo šeima ir tėveliais Albina ir Pranu, gyv. Las Cruces, New Mexico, ir ten dirbęs White Sands raketų programų išvystyme, buvo atskridęs į Chicago aplankyti savo giminių, draugų ir pažįstamų. Malonesniam laiko praleidimui su savo draugais buvo išvažiavę į Wisconsin valstiją pameškerioti. Laimė neapleido — žuvavimas pasisekė, žuvų pagavo ir malonumo buvo.

x **Vidmantas Rapšys**, Downers Grove, Ill., „Draugo“ nuširdus ir didelis rėmėjas, pratęsė prenumeratą vieneriems metams ir pridėjo visą šimtą, kad „Draugas“ gyvuotų ir lankytų kiekvieno lietuvių šeimą. V. Rapšui, mūsų garbės prenumeratoriui, tariau nuširdus aciū už realią paramą.

x **Dainius Vidžiūnas** iš Chicago, Ill., gražino laimėjimų šakneles su 25 dol. auka. Martynas ir Dalia Trakiai, Palos Hills, Ill., atsiuntė 22 dol. auką. Nuširdus aciū.

x **Jonas ir Maria Vaitkai**, Hyattsville, Md., Joseph Yurkus iš Webster, N.Y., įvairiomis progomis paaukojo po 15 dol. Labai dėkojame.

x **Jonas Spurgis**, Chicago, Ill., V. Linartas, Harbert, Mich., gražino laimėjimų šakneles ir kiekvienas pridėjo po 20 dol. auką. Labai dėkojame.

x **Knights of Lithuania 75** National Convention, Washington, D.C., Anna Klizas Wargo, pirmininkė, seimo atstovų ir svečių vardu ivertindami „Draugo“ paslaugą, atsiuntė 50 dol. auką ir padėkojo už malonų bendradarbiavimą. Nuširdus aciū už auką ir linkėjimus.

x **Cicero, Ill., Altos skyrius** per kasininką Boleslovą Novickį atsiuntė 20 dol. auką, išreikšdamas visos valdybos padėką dienraščio už rodomą nuširdumą, skelbiant ar aprašant jų veiklą. Nuširdus aciū už auką ir gražius žodžius.

x **E. Jonušas**, Omaha, Nebraska, lietuviškos spaudos ir veiklos didelį rėmėją, gražindamas laimėjimų šakneles, pridėjo 60 dol. auką. Nuširdus aciū.

x **Dr. Lilija Ignatonis**, Chicago, Ill., Jonas Rugelis, Maywood, Ill., mūsų nuširdus rėmėjai, gražino laimėjimų šakneles su 20 dol. auka. Nuširdus aciū.

x **Connie Lepar**, (Mrs.) Nokomis, Fla., atsiuntė 25 dol. auką ir gražino laimėjimų šakneles. Stella Sheputis, Cicero, Ill., atsiuntė 22 dol. Nuširdus aciū.

x **Birutė Januška**, Windsor, Ont., Kanada, gražino laimėjimų šakneles, pridėjo 10 dol. už jas ir kitą 10 dol. už kalendorių. Nuširdus aciū.

x **Dr. Vladas Lelis**, Rochester, N.Y., atsiuntė 15 dol. auką ir gražino laimėjimų šakneles. Po 12 dol. atsiuntė: K. Kizlauskas, W. Bloofield, Mich., Joseph Kučinskas, Dowagiac, Mich., Vincas Viltrakis, Chester, Pa., Nuširdus aciū.

x **Privatai parduodamas** vienos šeimos, puikiai įrengtas namas Marquette Parke, 72 & Francisco apyl. Tel. 469-9463. Agentai prašomi neskambinti. (sk)

Redaguoja J. Plačas. Medžiagą siųsti: 3206 W. 65th Place, Chicago, IL 60629

Tėvynės ZVAIGŽDUTĖ

Isteigtas Lietuvių Mokytojų Sąjungos Chicago skyriaus

Jonas Minelga

KEPURĖ

Bėginėjau, šokinėjau
Nuo kalvelės ant kalvos.
Pasakykit, kur nudėjau
Aš kepurę nuo galvos!

Ant pakaušio ją movėjau,
(Be kepurės negaliu)
Kai lenktynių bėgom, vėjau,
Marquette Parko takeliu.

Ar lagūnaitį ji iškrito?
Ar pakibo ant šakos?
Ar pakalnėn nusirito?
Kas dabar ją suieškos?

Dingo mano kepurėlė,
Pernai tėtis nupirkta.
Laimė — vieši vasarėlė
Vienmarškinė, nepikta.

NE LIETUVOJE GIMUSIO JAUNIMO PAREIGA LIETUVAI

Lietuviškas jaunimas turi daug pareigų Lietuvai. Viena svarbiausių iš jų — kalbėti lietuviškai. Lietuvių kalba mus jungia ir taip pat skiria mus kitų tautų. Kalba jungia mus su praeitimi. Mes sužinome daugiau apie mūsų literatūrą, meną, papročius, dainas, tautosaką, apskritai tautos kultūrą. Kalba uždega tautiečius, kad jie pasidarytų aktyvūs.

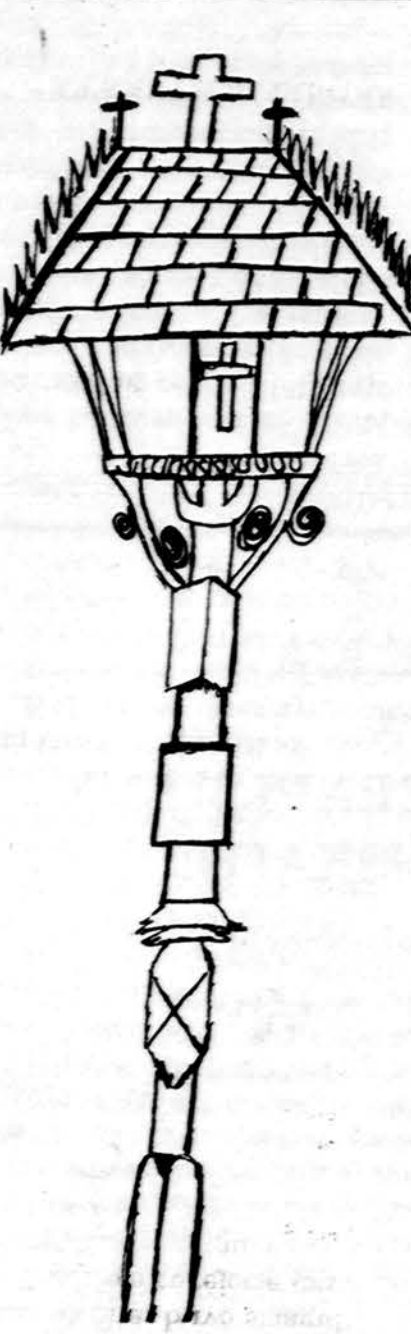
Tauta, neturinti savo kalbos, yra mieguista ir pasyvi. Pavyzdys — lotynų kalba. Ji yra viena iš seniausių iš jų — kalbėti lietuviškai. Lietuvių kalba mus jungia ir taip pat skiria mus kitų tautų. Kalba jungia mus su praeitimi. Mes sužinome daugiau apie mūsų literatūrą, meną, papročius, dainas, tautosaką, apskritai tautos kultūrą. Kalba uždega tautiečius, kad jie pasidarytų aktyvūs.

Tai būtų organizacijos, kuri nariai nekalbėtų lietuviškai, nors ir domėtis lietuviškais papročiais, būtų panašios į amerikietiškos visuomenės organizacijas: kaip Amerikos skautai, sporto klubai, filatelistikai ir panašiai. Tos organizacijos nebūtų lietuviškos visuomenės dalis. Norint priklausyti lietuviškai visuomenei, reikia jaunimui išlaikyti lietuvių kalbą.

Kalbą reikia mokytis. Reikia lankyti lietuviškas mokyklas, kuriose pamokos vyksta lietuvišiais. Ten mokymai: lietuvių literatūra, geografija, istorija, lietuviškos dainos, tautiniai šokiai ir kiti dalykai. Lietuviška mokykla nėra skirta vien lietuviškai kalbantiesiems, bet ir tiems, kurie dėl įvairių aplinkybių negalėjo mokytis lietuviškai, bet nori ją išmokti. Taigi, lietuvišką mokyklą gali lankyti trečios ir ketvirtos kartos lietuvių vaikai. Vienintelė priežastis, kodėl čia gimęs lietuviškas jaunimas nenlanko lietuviškos mokyklos, yra apsilėdimas ir tinginystė.

(Bus daugiau)

Gytis Vygtas
Dariaus Girėno lit. m.los mokinis 8 sk. mokinis

YPATINGA VASARA

Šią vasarą aš dvi savaites buvau vasaros stovykloje su savo pussesere. Norėjau ten ilgai pabūti, bet negalėjau. Visą liepos mėnesį aš praleidau „read ahead“ kursuose savo mokykloje. Nors stovyklavau tik dvi savaites, bet buvau labai patenkinta: buvo smagu!

Pradžioje turėjome daug žaidimų, kad geriau vieni kitus pažintume. Dar žaidėme futbolą, beisbolą. Per šiuos žaidimus aš susipažinau su viena mergaite iš Meksikos — Yarla. Ji jau stovyklavo čia dvi savaites. Žadėjo dar vieną savaitę stovyklauti. Ji kalbėjo tik ispaniškai, labai mažai suprato angliškai. Aš su ja kalbėjau tik angliškai. Ji norėjo mane ir vieną iš mūsų vadovų Isabelle pamokyti ispanų kalbos. Turėjau progos ir malonumo šį tą išmokti ispaniškai.

Kai Yarla išvažiavo namo, mums buvo labai liūdna. Aš spėjau su ja labai gerai susidraugauti. Mes pasikeitėme adresais ir pasižadėjome viena kitai parašyti laiškus. Ji buvo labai gera ir nuširdi draugė. Mes ilgai viena kitą atsiminsime. Ši vasara buvo smagi ir įdomi, kurios taip pat ilgai nepamiršiu.

Andrėja Gutskauskaitė, Ottawos Dr. V. Kudirkos lit. m-los mokinė. Kanada. („Trupinėliai“)

ATKASTIEJI LOBIAI

Idomumą keliantis pavadinimas. Tai ne jūrų dugne ar kalnų urvuose atrasti turtai, bet daugelio jaunųjų ateitininkų, stovyklavusių šią vasarą Dainavoje, surinkti deimantukai stovyklos laikraštėlyje. Čia sukaupta nemažai medžiagos su gražiomis iliustracijomis. Tiems, kurie negalėjo stovyklauti, bus įdomu susipažinti su šia medžiaga „Tėvynės Zvaigždutės“ puslapiuose. Atkastos lobius suredagavo Jūratė Norvilienė. O dabar keletas rašinėlių:

KODĖL KRYŽIŲ KALNE STOVI ŠEŠI KRYŽIAI

Seniai, seniai buvo šeši milžinai. Jie buvo geri, visada meldėsi ir važiuojo į bažnyčią. Jie neturėjo kryžių melsdamiesi. Tada jie pasistatė sau po kryžių ir išrašė du bilietus į Kauną.

Lidija Mitriūtė

Vieną šaltą naktį velnias buvo pastebėtas Kryžių kalne. daug žmonių staiga numirė ir tik per penkias dienas. Kai mirė šeštas žmogus, velnias kryžių kalne vidurnaktyje pastatė kryžių. Už metų laiko, vieną šaltą naktį velnias vėl sugrįžo. Tačiau niekas negalėjo sulaukyti be... (autorius ką tik keistom aplinkybėm žuvo).

Kęstutis Barkauskas

ŽVĖRŲ DARŽAS (Pabaiga)

Pelytė lysves ravėjo, Visi dirbo, kiek galėjo. Ir mažai, ir dideli Savo darbu prisidėjo. Ir ežys čia atsiyrė — Daržo sargą jį paskyrė, Kad saugotų daržus Nuo kenkėjų ir vagių. Kėkštas irgi prisidėjo, Iš viršūnės sučiausėjo: Jis taip pat šauktų pradės, Jei ką vagiant tik regės.

Daug laiko nepraėjo, Kai suaugo, sužydėjo Tas jų daržas, kaip matai. Ir ko ten tikėtai nebuvo, Ko akis ten neregėjo! Kiek jie visko prisodino, Kiek daug visko jie prisėjo: Čia ir morkos, ir kopūstai, Ir kiti daržo stebuklai. Jau ir miežiai subangavo, Na, ir bulvės gražiai augo, Kurias šernas pasodino. Ir baltųjų dobiliukų Čia plotelis sužydėjo, Kuriuos meškinas pasėjo, Nes labai bites mylėjo.

O jau jų gardžius lapus Linksma žuikis skabinėjo. Ir tai jie ten per dienas Dirbo, trūšė ir krutėjo, Savo darbo negailėjo. Nei mažai, nei dideli. Viens tik vilkas slampinėjo, Niekto dirbti nenorėjo. Tik pakrūmėj, tik šienė Gulinėje per dienas. Kai šalta žiema atėjo, Visi valgė, kiek norėjo; Viens tik vilkas tinginėlis Seiles rijo nabagėlis.

M. Merkevičius

KELIONĖ (Pabaiga)

— Mes turbūt nuklydome į blogąją pusę, eidami per tą sniegą, — galvojo Feliksas. Jis pasižiūrėjo į nusiminusį Kazi, i krintantį sniegą ir pagalvojo, kad vis tiek reikės prašytis nakvynės. Lėtai priėjo prie durų ir pasibeldė.

— Kas ten? — pasigirdo balsas lietuviškai.

Tuoju Feliksas pralinksėjo, bet, atsiminęs ankstyvesnį įvykį, pasiryžo būti atsargesnis. — L-l-Labas... mes Lietuvos kareiviai ir ieškom kaip pereiti sieną, — tarė Feliksas.

— Lietuva? — pasigirdo besijuokiantis balsas ir atsidarė durys. — Jau 4 kilometrai, kaip esate Lietuvoje.

— Lietuvoje? Kazy, Kazy, ar girdi? Mes jau Lietuvoje!... Bet

aš girdėjau, kad jūs vokiškai šnekėjote.

— O tai buvo mano brolio žmona. Ji gimusi Rytprūsijoje ir nelabai gerai kalba lietuviškai.

— Mes norėtumėm prašyti jūsų nakvynės. Gal leistumėte kluone ant šieno pernaktvoti? — Kluone? Ant šieno? Lietuvos kareiviai? Kaipgi! Jūs čia lovose miegosit.

Sekantį rytą šeimnininkas nuvežė juos vežimu į Šakius. Ten abu prisistatė Gynimo Komitetui. Bet Komitetas tuoj pat davė vyrams po 120 auksinių ir išrašė du bilietus į Kauną — laivu per Nemuną.

— Bet mes norime pirmiausia namuose sustoti, — pasipriešino vyrai.

— Mes jus atjauname puikiai, — aiškino jie, — bet esame įgalioti rašyti bilietus tik į Kauną.

Feliksas ir Kazys pasižiūrėjo vienas į kitą ir tarė:

— Tai eikim į Gargždus.

Jie turėjo užtektinai pinigų pasisamdyti vežimą, kuris juos parvežė į Gargždus. Netoli kaimo vežikas paleido Kazi, o toliau vežė Feliksą į tėviškę.

Feliksas priėjo prie durų ir pasibeldė. Mama atidarė duris, pabalo ir atsisėdo.

— Ar tu gyvas, ar vaiduoklis esi? — paklausė ji.

— Aišku, kad gyvas! Aš čia stoviu.

Tėvai buvo gavę žinią iš valdžios, kad Feliksas „dingęs“ be žinos. Jie buvo užsakę net Mišias ir dabar susirinko visa giminė ir draugai jo laidotuvių proga.

Pastaba: Čia buvo tikras atsitikimas. Feliksas Putrius yra mano senelis, dabar 91 metų ir gyvena Palos Heights. Jo pusbrolis, Kazys Putrius, dabar gyvena Lietuvoje.

Rasa Putriūtė, 8 kl.
Kr. Donelaičio mokykla

AKIS — AKYS

Apie akis žmonės yra sugalvoję daug palyginių. Truputį dabar ir šiek tiek vėliau.

Vaiką mylėk kaip akį, kirk kaip kirmėlę.

Verutė ir ji pati, ir jo turtą globojo, ir žiūrėjo, kaip savo akį. (Vincas Krėvė).

Mažą vaiką tai saugok, kaip savo akį.

Ganyk jį kaip savo akį.

Tą dukterį anas keravoja (saugoja), kaip savo akį kaktok.

Turėjau sūnų, kaip akį kaktok, bet ir tas pats numirė.

O aš savo turtu tų vieną vienintelę karvelę, kaip akį kaktok (Žemaitė).

Jei ne tos bulvės, matytų mane kaip kaktokę akį (pa juokimas). (Mosėdis).

Tu visada pataikiai (pasakyti), kaip pirštą į akį. (Jieva Simonaitytė).

Pataikiai, kaip su pirštu į akį (tautosaka).

Gyvenimas praslinko kaip akimirksnis. (V. Krėvė).

—

Ką visi žmonės šią valandą veikia? Eina senyn.

Lietuvių mįslė

Kada žmogus ant vienos kojos stovi? Kai kelnes maunasi.

Lietuvių mįslė

Kas pasauly turi didžiausią kepurę? Kas didžiausią galvą turi.

Lietuvių mįslė